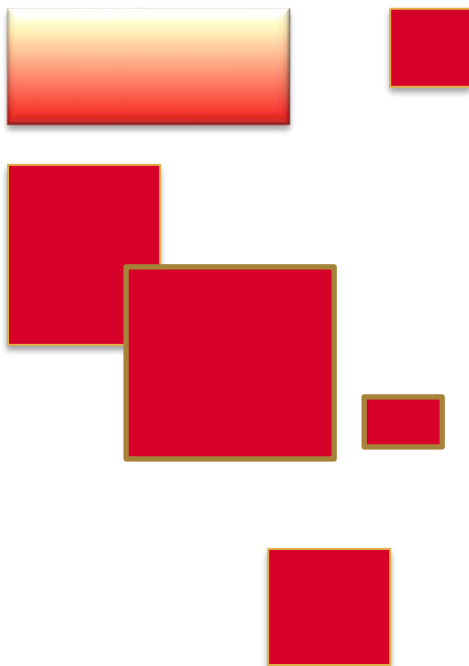

Renty z tytułu niezdolności do pracy
oraz renty rodzinne
przyznane w 2024 roku
z powodu wypadków przy pracy
i chorób zawodowych

DEPARTAMENT STATYSTYKI I PROGNOZ AKTUARIALNYCH
Warszawa 2025

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Opracował:

Andrzej Czajkowski

Wydział Badań Statystycznych

Akceptowała:

Małgorzata Wolska-Łopacińska

Wicedyrektor Departamentu Statystyki i Prognoz Aktuariatnych

www.zus.pl

www.psz.zus.pl

SPIS TREŚCI

	Strona
Spis tabel	3
Spis rysunków	4
1. Wprowadzenie	7
2. Poszkodowani w wypadkach przy pracy – dane GUS	11
3. Renty z tytułu niezdolności do pracy wypłacane przez ZUS	13
4. Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane przez ZUS w 2024 roku	15
5. Renty rodzinne wypłacane przez ZUS	46
6. Renty rodzinne wypadkowe przyznane przez ZUS w 2024 roku	48
7. Podsumowanie	55

SPIS TABEL

	Strona
Tab. 1 Poszkodowani w wypadkach przy pracy według wybranych sekcji gospodarki narodowej w 2024 r.	11
Tab. 2 Renty z tytułu niezdolności do pracy ogółem i renty wypadkowe wypłacane przez ZUS w latach 2023–2024	13
Tab. 3 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe wypłacane przez ZUS w 2024 r.	13
Tab. 4 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w latach 2023–2024 według płci rencistów i okoliczności powstania niezdolności	18
Tab. 5 Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2024 r. według płci rencistów i okoliczności powstania niezdolności	19
Tab. 6 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w latach 2023–2024 według stopnia tej niezdolności i okoliczności jej powstania	20
Tab. 7 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w latach 2023–2024 według płci, okoliczności powstania niezdolności do pracy i okresu trwania niezdolności	22
Tab. 8 Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2024 r. według okoliczności powstania niezdolności, okresu trwania niezdolności oraz płci rencistów	23
Tab. 9 Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2024 r. według wieku i płci rencistów	24
Tab. 10 Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2024 r. według wieku rencistów i okoliczności powstania niezdolności	24
Tab. 11 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w 2024 r. według płci rencistów i wybranych sekcji gospodarki narodowej	26
Tab. 12 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w 2024 r. według okoliczności powstania niezdolności i wybranych sekcji gospodarki narodowej	26
Tab. 13 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w 2024 r. według okoliczności powstania niezdolności oraz wybranych zawodów i specjalności poszkodowanych	28
Tab. 14 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w 2024 r. według województw w przeliczeniu na 1000 pracujących	29
Tab. 15 Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2024 r. według stażu i płci rencistów	32
Tab. 16 Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2024 r. według stażu rencistów i okoliczności powstania niezdolności	32

Tab. 17	Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy przyznane w 2024 r. według wybranych wydarzeń będących odchyleniem od stanu normalnego, powodujących wypadki i wybranych sekcji gospodarki narodowej	34
Tab. 18	Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy przyznane w 2024 r. według wybranych wydarzeń powodujących uraz i wybranych sekcji gospodarki narodowej	34
Tab. 19	Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy przyznane w 2024 r. według wybranych sekcji gospodarki narodowej w przeliczeniu na 1000 pracujących	35
Tab. 20	Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy przyznane w 2024 r. według wybranych grup chorobowych i płci rencistów	36
Tab. 21	Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy przyznane w 2024 r. według wybranych grup chorobowych i stopnia niezdolności do pracy	36
Tab. 22	Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy przyznane w 2024 r. według województw w przeliczeniu na 1000 pracujących	37
Tab. 23	Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową przyznane w 2024 r. według płci rencistów i wybranych rodzajów chorób	39
Tab. 24	Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową przyznane w 2024 r. według wybranych sekcji gospodarki narodowej w przeliczeniu na 1000 pracujących	41
Tab. 25	Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową przyznane w 2024 r. według województw w przeliczeniu na 1000 pracujących	42
Tab. 26	Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w 2024 r. według wysokości podstawy wymiaru wyrażonej w % przeciętnego wynagrodzenia oraz płci rencistów	44
Tab. 27	Renty rodzinne ogółem i renty rodzinne wypadkowe wypłacane przez ZUS w latach 2023–2024	46
Tab. 28	Renty rodzinne wypadkowe wypłacane przez ZUS w 2024 r.	47
Tab. 29	Renty rodzinne wypadkowe przyznane w latach 2023–2024 według przyczyny zgonu osób, po śmierci których zostały przyznane	49
Tab. 30	Renty rodzinne wypadkowe przyznane w 2024 r. według przyczyn zgonu osób, po śmierci których zostały przyznane i wybranych sekcji gospodarki narodowej	50
Tab. 31	Renty rodzinne wypadkowe przyznane w 2024 r. po zmarłych rencistach i ubezpieczonych według przyczyn zgonu oraz wybranych zawodów i specjalności ubezpieczonych	51
Tab. 32	Osoby uprawnione do rent rodzinnych wypadkowych przyznanych w 2024 r. po ubezpieczonym lub renciście według stopnia pokrewieństwa ze zmarłym	52
Tab. 33	Osoby uprawnione do rent rodzinnych wypadkowych przyznanych w 2024 r. według wieku oraz tytułu otrzymania renty	52
Tab. 34	Renty rodzinne wypadkowe przyznane w 2024 r. według wysokości podstawy ich wymiaru wyrażonej w % przeciętnego wynagrodzenia oraz płci osób, po których przyznano świadczenie	54

SPIS RYSUNKÓW

	Strona	
Rys. 1	Przeciętna miesięczna liczba rencistów otrzymujących renty z tytułu niezdolności do pracy w latach 2023–2024	14
Rys. 2	Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych wypłacanych przez ZUS w 2024 r.	14
Rys. 3	Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w latach 2023–2024 według okoliczności powstania niezdolności do pracy	19
Rys. 4	Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w latach 2023–2024 według stopnia niezdolności do pracy	20
Rys. 5	Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2024 r. według stopnia niezdolności do pracy i okoliczności jej powstania	21
Rys. 6	Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2024 r. według okoliczności powstania niezdolności i okresu przyznania rent	23

Rys. 7	Struktura osób, którym w 2024 r. przyznano rentę z tytułu niezdolności do pracy wypadkową według płci i wieku	25
Rys. 8	Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2024 r. według sekcji gospodarki narodowej	27
Rys. 9	Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w 2024 r. według województw w przeliczeniu na 1000 pracujących	30
Rys. 10	Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w 2024 r. według województw i okoliczności powstania niezdolności do pracy	31
Rys. 11	Struktura według stażu i płci osób którym przyznano rentę z tytułu niezdolności do pracy wypadkową w 2024 r.	33
Rys. 12	Struktura stażu osób, którym przyznano rentę z tytułu niezdolności do pracy wypadkową w 2024 r.	33
Rys. 13	Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy przyznane w 2024 r. według wybranych sekcji gospodarki narodowej w przeliczeniu na 1000 pracujących	35
Rys. 14	Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy przyznane w latach 2023–2024 według wybranych grup chorobowych	37
Rys. 15	Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy przyznane w 2024 r. według województw w przeliczeniu na 1000 pracujących	38
Rys. 16	Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową przyznanych w 2024 r. według wybranych rodzajów chorób i płci rencistów	40
Rys. 17	Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową przyznane w latach 2023–2024 według wybranych rodzajów chorób	40
Rys. 18	Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową przyznane w 2024 r. według wybranych sekcji gospodarki narodowej w przeliczeniu na 1000 pracujących	41
Rys. 19	Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową przyznane w 2024 r. według województw w przeliczeniu na 1000 pracujących	43
Rys. 20	Podstawa wymiaru rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2024 r. wyrażona w % przeciętnego wynagrodzenia według wybranych sekcji gospodarki narodowej	45
Rys. 21	Przeciętna miesięczna liczba rent rodzinnych w latach 2023–2024	46
Rys. 22	Struktura rent rodzinnych wypadkowych wypłacanych przez ZUS w 2024 r.	47
Rys. 23	Struktura rent rodzinnych wypadkowych przyznanych w latach 2023–2024 według statusu osób, po śmierci których zostały przyznane	49
Rys. 24	Struktura według wieku osób uprawnionych do rent rodzinnych wypadkowych przyznanych w latach 2023–2024	53
Rys. 25	Struktura wysokości podstawy wymiaru rent rodzinnych wypadkowych według płci osób, po których przyznano świadczenie	53

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

Kreska (-) - zjawisko nie wystąpiło.

Zero (0,0) - zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05

„w tym” - oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy

„z tego” - oznacza, że wymieniane są wszystkie składniki sumy

Uwaga:

Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

1. WPROWADZENIE

Każdy pracownik narażony jest na wypadek przy pracy lub jest w grupie ryzyka nabycia choroby zawodowej w miejscu świadczenia pracy lub w trakcie podróży służbowej. Niekiedy leczenie oraz powrót do zdrowia zabierają wiele tygodni czy nawet miesięcy. Zagadnienia wypadku przy pracy, choroby zawodowej oraz przysługujących świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego regulują ustawy z dnia 30 października 2002 r.:

- o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. 2024 poz. 1243),
- o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach (Dz. U. 2025 poz. 173).

Katalog świadczeń przysługujących ubezpieczonemu został umocowany w art. 6 ww. ustawy wypadkowej:

- zasiłek chorobowy - dla ubezpieczonego, u którego stwierdzono czasową niezdolność do pracy spowodowaną wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową;
- świadczenie rehabilitacyjne - dla ubezpieczonego, który po wyczerpaniu zasiłku chorobowego z tytułu wypadku lub choroby zawodowej jest nadal niezdolny do pracy, a dalsze leczenie lub rehabilitacja lecznicza rokuje odzyskanie zdolności do pracy;
- zasiłek wyrównawczy - dla ubezpieczonego będącego pracownikiem, którego wynagrodzenie uległo obniżeniu wskutek stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu,
- jednorazowe odszkodowanie - dla ubezpieczonego, który doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, lub dla członków rodziny zmarłego ubezpieczonego lub rencisty;
- renta z tytułu niezdolności do pracy - dla ubezpieczonego, który stał się niezdolny do pracy wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej;
- renta szkoleniowa - dla ubezpieczonego, w stosunku do którego orzeczono celowość przekwalifikowania ze względu na niezdolność do pracy w dotychczasowym zawodzie spowodowaną wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową;

- renta rodzinna - dla członków rodziny zmarłego ubezpieczonego lub rencisty uprawnionego do renty z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej;
- dodatek pielęgnacyjny;
- dodatek do renty rodzinnej - dla sieroty zupełnej;
- pokrycie kosztów leczenia z zakresu stomatologii i szczepień ochronnych oraz zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne w zakresie określonym ustawą.

Opracowanie zawiera analizę świadczeń długookresowych przyznanych poszkodowanym w skutek wypadków przy pracy lub chorób zawodowych, tj.:

- rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych – ubezpieczonym z orzeczoną całkowitą lub częściową niezdolnością do pracy,
- rent rodzinnych wypadkowych – członkom rodziny zmarłego ubezpieczonego lub rencisty.

Za **wypadek przy pracy** uważa się zdarzenie nagłe, wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności albo poleceń przełożonych;
- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy nawet bez polecenia;
- w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy;
- podczas podróży służbowej; podczas szkolenia w zakresie samoobrony; przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Oznacza to, że aby wypadek był uznany za wypadek przy pracy musi spełniać wszystkie cztery elementy podane w definicji.

Ustalenia okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy dokonuje się w protokole powypadkowym – w odniesieniu do pracowników albo w karcie wypadku przy pracy – w odniesieniu do pozostałych ubezpieczonych w trybie określonym przepisami Kodeksu pracy oraz rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 maja 2019 r. w sprawie wzoru protokołu ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy (Dz. U. 2019 poz. 1071).

Podmioty ustalające okoliczności i przyczyny wypadku przy pracy to m.in.:

- pracodawca – w stosunku do pracowników,
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych – w stosunku do prowadzących pozarolniczą działalność oraz osób z nimi współpracujących, w tym przypadku zgłoszenia wypadku przy pracy dokonuje się niezwłocznie w terenowej jednostce organizacyjnej Zakładu, właściwej ze względu na siedzibę prowadzenia działalności.

Podstawą przyznania i wypłaty świadczenia długoterminowego jest orzeczenie lekarza orzecznika ZUS, który stwierdza na podstawie posiadanej dokumentacji (protokołu powypadkowego, karty wypadku) związek niezdolności do pracy z wypadkiem.

Tryb uznawania zdarzenia za wypadek przy pracy, kwalifikacja prawna zdarzenia, wzór karty wypadku i termin jej sporządzania są określone w Rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 23 stycznia 2022 r. (Dz. U. 2022 poz. 223).

Zgodnie z Kodeksem pracy za **chorobę zawodową** uważa się chorobę wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanych narażeniem zawodowym. Przy czym rozpoznanie choroby zawodowej u pracownika lub byłego pracownika może nastąpić w okresie jego zatrudnienia w narażeniu zawodowym albo po zakończeniu pracy w takim narażeniu, pod warunkiem wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych w okresie ustalonym w wykazie chorób zawodowych. Wykaz 26 chorób, które są uznawane za zawodowe, szczegółowe zasady postępowania w sprawach zgłaszania podejrzenia, rozpoznania i stwierdzenia chorób zawodowych oraz podmioty właściwe w tych sprawach zostały określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2022 r. (Dz. U. 2022 poz. 1836).

Podstawę do przyznania świadczeń z tytułu choroby zawodowej stanowi decyzja o stwierdzeniu choroby zawodowej wydana przez właściwego inspektora sanitarnego, który w celu wydania decyzji wykorzystuje:

- materiał dowodowy,
- ocenę narażenia zawodowego pracownika,

- orzeczenie lekarza medycyny pracy o stopniu i trwałości naruszenia sprawności organizmu powodującego utratę zdolności do pracy i jego związku z chorobą.

Źródłem danych do opracowania było przeprowadzone w poszczególnych oddziałach ZUS pełne ankietowe badanie statystyczne, w wyniku którego zgromadzono dane o 1 437 osobach, którym w 2024 r. przyznano rentę wypadkową z tytułu całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy z powodu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej oraz dane o 205 rodzinnych rentach wypadkowych przyznanych w 2024 r.

2. Poszkodowani w wypadkach przy pracy – dane GUS

Wszelkie działania prowadzone przez pracodawcę dla zapewnienia bezpieczeństwa i higieny warunków pracy wiążą się z prewencją wypadkową. Dane o wypadkach przy pracy pochodzą ze Statystycznej karty wypadku Z-KW i dotyczą pracujących w gospodarce narodowej z wyłączeniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, w których informacje dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Informacje o wypadkach przy pracy dostarczają danych o zaistniałych wypadkach przy pracy oraz o osobach poszkodowanych w tych wypadkach, przyczynach oraz konsekwencjach wypadków przy pracy. Zakres przedmiotowy karty wypadku przy pracy jest dostosowany do europejskich statystyk wypadków przy pracy (ESAW).

Celem prowadzonego przez GUS badania jest dostarczenie informacji o zaistniałych wypadkach przy pracy, osobach poszkodowanych oraz konsekwencjach i przyczynach wypadków. Informacje te służą do podejmowania decyzji w zakresie profilaktyki oraz są pomocne w prowadzeniu analiz w obszarze bezpieczeństwa pracy. W 2024 roku zgłoszono 67,0 tys. osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy, o 2,4% mniej niż w 2023 r. Na spadek ogólnej liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy w 2024 r. wpływ miał przede wszystkim spadek liczby wypadków z innym skutkiem (lekkich) o 2,7%, podczas gdy liczba wypadków ciężkich zwiększyła się o 41,0% tj. o 132 wypadki, a liczba wypadków śmiertelnych, którym uległo 245 osób zwiększyła się o 45,8% tj. o 77 wypadków w stosunku do 2023 r.

Wskaźnik wypadkowości ogółem (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie), tj. *liczba osób poszkodowanych na 1000 pracujących*, wyniósł 4,80 w 2024 r. wobec 4,90 w 2023 r. Największy wskaźnik wypadkowości odnotowano w województwach: śląskim (6,53), opolskim (6,17) oraz zachodniopomorskim (5,88), a najniższy w województwach: mazowieckim (3,22), małopolskim (3,62) oraz podkarpackim (4,49).

Tab. 1 Poszkodowani w wypadkach przy pracy*/ według wybranych sekcji gospodarki narodowej/ w 2024 r.**

Sekcje gospodarki narodowej		Ogółem		W wypadkach		
		w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	śmiertelnych	ciężkich	z innym skutkiem
a – liczby bezwzględne						
b – na 1000 pracujących						
OGÓŁEM	a	67 000	100,0	245	454	66 301
	b	4,80	x	0,02	0,03	4,75
<i>w tym:</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	a	838	1,3	22	8	808
	b	4,54	x	0,12	0,04	4,38
Górnictwo i wydobywanie	a	2 311	3,4	19	8	2 284
	b	17,48	x	0,14	0,06	17,28
Przetwórstwo przemysłowe	a	20 972	31,3	39	192	20 741
	b	7,56	x	0,01	0,07	7,48
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	a	520	0,8	6	4	510
	b	4,58	x	0,05	0,04	4,49
Budownictwo	a	3 442	5,1	57	78	3 307
	b	3,29	x	0,05	0,07	3,17
Handel i naprawy	a	9 209	13,7	13	36	9 160
	b	4,12	x	0,01	0,02	4,09
Transport i gospodarka magazynowa	a	5 975	8,9	35	29	5 911
	b	6,43	x	0,04	0,03	6,36
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	a	2 704	4,0	5	13	2 686
	b	3,01	x	0,01	0,01	2,99
Edukacja	a	4 264	6,4	2	12	4 250
	b	3,56	x	0,00	0,01	3,55
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	a	7 324	10,9	5	7	7 312
	b	7,51	x	0,01	0,01	7,49

*/ zgłoszonych w danym okresie.

**/ według Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007.

Źródło: Dane statystyczne GUS – Departament Badań Demograficznych i Rynku Pracy – Informacje sygnałowe: „Wypadki przy pracy w 2024 r. (dane wstępne)” kwiecień 2025.

3. Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe wypłacane przez ZUS

Z roku na rok obserwujemy spadek liczby osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy, w tym także renty wypadkowe.

W 2024 r. wypłacano przeciętnie miesięcznie renty z tytułu niezdolności do pracy dla 516,7 tys. osób, w tym dla 128,3 tys. renty wypadkowe. W 2024 roku w porównaniu z rokiem poprzednim przeciętna miesięczna liczba rencistów była niższa o 6,6%, a rencistów pobierających renty wypadkowe o 4,5%.

Przeciętna miesięczna wypłata renty z tytułu niezdolności do pracy kształtowała się na poziomie 3 019,87 zł, zaś renty wypadkowej była ponad 1,6 razy wyższa i wynosiła 4 907,34 zł. W porównaniu z rokiem 2023 przeciętna miesięczna wysokość renty z tytułu niezdolności do pracy była wyższa o 15,2%, a renty wypadkowej o 13,6%.

Renty z tytułu wypadku przy pracy wypłacano przeciętnie miesięcznie dla 59,0 tys. rencistów, zaś z tytułu chorób zawodowych dla 61,5 tys. osób.

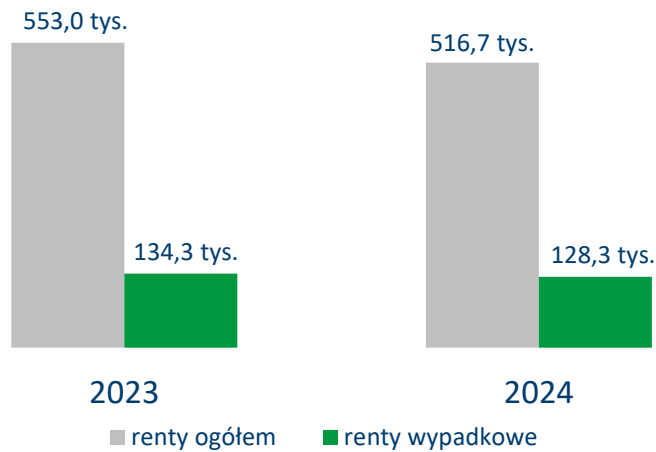
Tab. 2 Renty z tytułu niezdolności do pracy ogółem i renty wypadkowe wypłacane przez ZUS w latach 2023-2024

Wyszczególnienie a – rok poprzedni = 100		Przeciętna miesięczna liczba rencistów ^{*/} w tys.	Przeciętna miesięczna wypłata renty ^{**/} w zł.
OGÓŁEM	2023	553,0	2 621,97
	2024	516,7	3 019,87
	a	93,4	115,2
w tym:			
renty z tytułu niezdolności do pracy – wypadkowe	2023	134,3	4 319,73
	2024	128,3	4 907,34
	a	95,5	113,6

^{*/} bez osób, które obok świadczenia pracowniczego mają również prawo do świadczenia rolniczego

^{**/} łącznie z emeryturą, w przypadku zbiegu uprawnień

Rys. 1 Przeciętna miesięczna liczba rencistów otrzymujących renty z tytułu niezdolności do pracy w latach 2023–2024

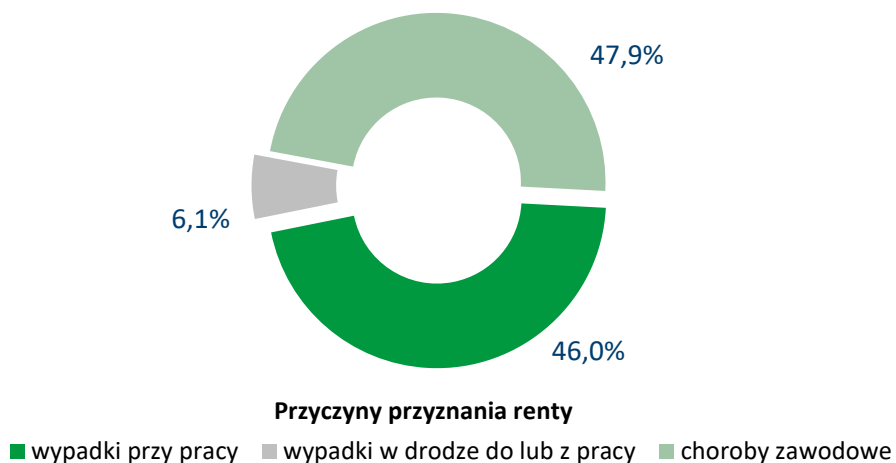
Tab. 3 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe wypłacane przez ZUS w 2024 r.

Okoliczności powstania niezdolności do pracy	Przeciętna miesięczna liczba rencistów ^{*/} w tys.
OGÓŁEM	128,3
<i>z tego z tytułu:</i>	
wypadku w drodze do lub z pracy ^{**/}	7,8
choroby zawodowej	61,5

^{*/} bez osób, które obok świadczenia pracowniczego mają również prawo do świadczenia rolniczego

^{**/} dotyczy tylko rent przyznanych na skutek wypadku w drodze do lub z pracy, który miał miejsce przed 2003 r.

Rys. 2 Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych wypłacanych przez ZUS w 2024 r.

4. Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane przez ZUS w 2024 roku

Następstwem wypadku przy pracy lub choroby zawodowej może być czasowa lub długotrwała niezdolność do pracy lub powstanie uszczerbku na zdrowiu. Zdarzenia te mogą stanowić podstawę roszczeń ubezpieczonych do przyznania i wypłaty im świadczeń z tytułu ubezpieczenia wypadkowego. Przedmiotem analizy w opracowaniu są tylko świadczenia długookresowe czyli renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane ubezpieczonemu z orzeczoną całkowitą lub częściową niezdolnością do pracy.

W 2024 r. **renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe** wypłacano przeciętnie miesięcznie dla 128,3 tys. osób, co stanowiło 24,8% ogółu pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy. Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznano 1,4 tys. osób. Renty z tytułu niezdolności do pracy przyznane na skutek wypadku przy pracy stanowiły 69,2% ogółu rent wypadkowych i było ich o 2,5% mniej niż w roku 2023.

Najliczniejszą zbiorowość wśród rencistów, którzy ulegli wypadkom przy pracy stanowili renciści, którym orzeczono częściową niezdolność do pracy, tj. 80,1%. Natomiast wśród osób, u których stwierdzono chorobę zawodową, w 91,2% przypadków orzeczono częściową niezdolność do pracy.

Wśród osób, którym przyznano renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe 70,6% stanowili mężczyźni. W populacji mężczyzn w 81,0% przypadków przyznano renty z tytułu wypadku przy pracy (z tytułu choroby zawodowej pozostałe 19,0%). W populacji kobiet w 2024 r. renty przyznane na skutek choroby zawodowej stanowiły 59,0% rent, zaś pozostałe 41,0% to renty przyznane na skutek wypadku przy pracy.

W stosunku do roku ubiegłego, nie zmieniła się struktura rencistów w grupach wiekowych. Najliczniejszą grupę rencistów stanowiły osoby w wieku 60-64 lata, tj. 23,9%, a na drugim miejscu znalazła się grupa osób w wieku 55-59 lat, jej udział stanowił 16,4%. Średni wiek świadczeniobiorców, którym przyznano rentę z tytułu niezdolności do pracy wypadkową wyniósł 54,1 roku; dla populacji mężczyzn 53 lata, a dla populacji kobiet 56,6 roku.

Najwięcej rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznano zatrudnionym w przemyśle - 33,4% ogółu rent wypadkowych, w budownictwie – 20,8%, w edukacji – 14,0%, w handlu i naprawach – 9,1%, w transporcie i gospodarce magazynowej – 8,3%, opiece zdrowotnej i pomocy społecznej – 4,1%.

Najwyższy wskaźnik natężenia (liczba rent na 1000 pracujących) odnotowano w rolnictwie, łowiectwie, leśnictwie i rybactwie (0,345), budownictwie (0,283), edukacji (0,163), przemyśle (0,151) oraz w transporcie i gospodarce magazynowej (0,128).

W populacji osób, którym przyznano rentę z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową najwyższy odsetek stanowiły osoby zatrudnione jako robotnicy budowlani – 13,5% oraz specjaliści nauczania i wychowania – 13,2% ogółu przyznanych rent. W dalszej kolejności byli to: operatorzy maszyn wydobywczych i przetwórczych – 11,6%, kierowcy i operatorzy pojazdów – 10,9%, robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń – 9,7% oraz robotnicy wykonujący prace proste w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 6,5%. Odmienna jednak była przyczyna, z tytułu której przyznano renty dla tych grup zawodowych. I tak, w przypadku specjalistów nauczania i wychowania główną przyczyną przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowej była choroba zawodowa – 97,4% przyznanych rent. Wśród robotników budowlanych czy też kierowców i operatorów pojazdów, podstawową przyczyną przyznania renty (ponad 94%) były wypadki przy pracy.

Podobnie jak w 2023 r., kształtowała się struktura przyznanych rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych według województw. Dominowały województwa: śląskie – 18,1% ogółu tych rent, mazowieckie (13,4%), wielkopolskie (12,2%) i kujawsko-pomorskie (9,0%). Jednak analizując liczbę przyznanych rent w przeliczeniu na 1000 pracujących (poza rolnictwem indywidualnym) należy zauważyć, że największe natężenie przyznawanych rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych odnotowano w województwie kujawsko-pomorskim (0,192), lubelskim (0,190) i śląskim (0,160), najmniejsze zaś w województwie opolskim (0,026), pomorskim (0,055) i świętokrzyskim (0,064).

Przeciętny staż (bez stażu hipotetycznego) osób, którym przyznano w 2024 roku renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe wyniósł 28 lat (26 lat dla mężczyzn, 32 lata dla kobiet). W strukturze stażu (łącznie ze stażem hipotetycznym) udział okresów składkowych wyniósł 78,7%, okresów nieskładkowych 9,0%, natomiast stażu hipotetycznego 12,3%.

Przeciętna wysokość podstawy wymiaru rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2024 r., kształtowała się na poziomie 82,86% przeciętnego wynagrodzenia, w stosunku do roku poprzedniego była wyższa o 5,0 pkt procentowych.

• Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowane wypadkiem przy pracy

Przeważnie wypadki przy pracy, wskutek których przyznano renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowane były wydarzeniami będącymi odchyleniem od stanu normalnego, takim jak: poślizgnięcie lub potknięcie się - upadek osoby oraz utrata kontroli nad maszyną, środkami transportu, transportowanym ładunkiem, narzędziem, zwierzęciem, obrabianym materiałem lub przedmiotem. W ogólnej liczbie rent z tytułu niezdolności do pracy przyznanych na skutek wypadków przy pracy, z tytułu tych wydarzeń przyznano świadczenia dla 57,9% osób.

Podobnie jak w 2023 roku, wydarzeniami najczęściej powodującymi uraz były: uderzenie w nieruchomy obiekt oraz uderzenie przez obiekt w ruchu. W ogólnej liczbie rent z tytułu niezdolności do pracy przyznanych na skutek wypadków, z tytułu tych wydarzeń przyznano renty dla 53,4% osób.

Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowane wypadkiem przy pracy przyznawane były przede wszystkim zatrudnionym w przemyśle – 32,0% ogółu rent, których przyczyną przyznania był wypadek przy pracy, w budownictwie – 28,0%, handlu i naprawach – 12,4% oraz w transporcie i gospodarce magazynowej – 11,6%. Rozpatrując liczbę przyznanych rent w przeliczeniu na 1000 pracujących (poza rolnictwem indywidualnym) należy zauważyć, że największe natężenie odnotowano w rolnictwie, łowiectwie, leśnictwie i rybactwie (0,208), budownictwie (0,264), transporcie i gospodarce magazynowej (0,124) oraz przemyśle (0,100).

Spośród świadczeniobiorców, którym przyznano rentę z tytułu niezdolności do pracy spowodowaną wypadkiem przy pracy, ok. 75,1% tej populacji uległo urazom i zatruciom oraz innym określonym skutkom działania czynników zewnętrznych, takim jak: urazy układu kostno-stawowego, oparzenia termiczne lub chemiczne.

Najwięcej rent z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy przyznano w województwie śląskim 16,4% ogółu rent z tego tytułu. W dalszej kolejności były to województwa: mazowieckie – 13,4%, kujawsko-pomorskie – 9,3% wielkopolskie – 10,8% i lubelskie – 8,0%. Największe natężenie przyznawanych rent na skutek wypadków przy pracy na 1000 pracujących odnotowano w województwie: kujawsko-pomorskim (0,137), lubelskim (0,131) oraz podlaskim (0,104) i śląskim (0,100); najmniejsze zaś w województwie opolskim (0,019) oraz pomorskim (0,045).

• **Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowane chorobą zawodową**

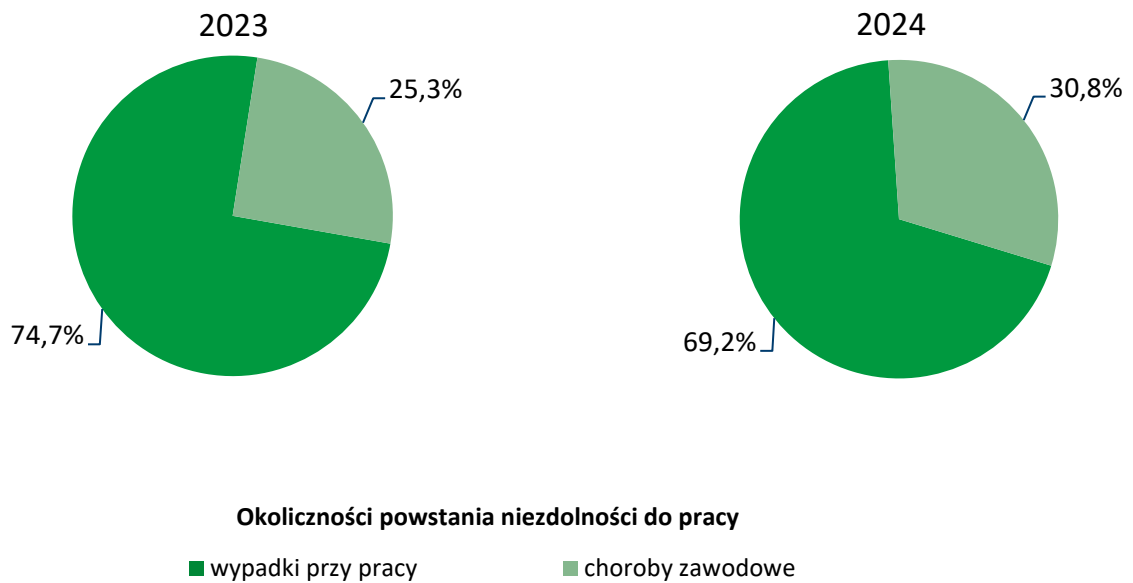
Jedną z konsekwencji, wynikającą z zatrudnienia w warunkach szkodliwych i uciążliwych, są choroby zawodowe. Wśród przyczyn przyznawania rent z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową dominowały choroby narządu głosu (42,5% ogółu rent z tytułu choroby zawodowej) i pylice płuc (18,6%). W dalszej kolejności były: choroby zakaźne i choroby układu ruchu (7,9%) oraz uszkodzenia słuchu (7,7%). W populacji kobiet podstawową przyczyną przyznania renty z tytułu choroby zawodowej były choroby narządu głosu – 70,3% ogółu przyznanych rent z tego tytułu, zaś w populacji mężczyzn pylice płuc – 41,5%, oraz uszkodzenia słuchu – 16,1%.

Tab. 4 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w latach 2023–2024 według płci rencistów i okoliczności powstania niezdolności

Okoliczności powstania niezdolności do pracy		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
<i>a – rok poprzedni = 100</i>				
OGÓŁEM*	2023	1 367	980	387
	2024	1 437	1 015	422
	a	105,1	103,6	109,0
<i>z tego z tytułu:</i>				
wypadków przy pracy	2023	1 021	850	171
	2024	995	822	173
	a	97,5	96,7	101,2
chorób zawodowych	2023	346	130	216
	2024	442	193	249
	a	127,7	148,5	115,3

**/ ponadto: w 2024 r. przyznano 1 rentę z tytułu niezdolności do pracy powstałej na skutek wypadków w drodze do lub z pracy, które zaistniały jeszcze w 2002 r. (tj. przed wejściem od 1 stycznia 2003 r. nowej ustawy wypadkowej)*

Rys. 3 Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w latach 2023 - 2024 według okoliczności powstania niezdolności do pracy

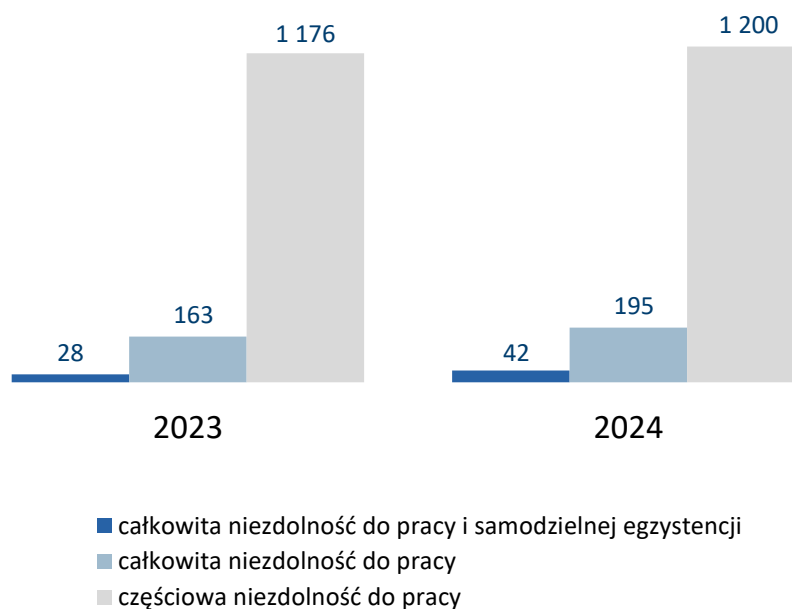
Tab. 5 Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2024 r. według płci rencistów i okoliczności powstania niezdolności

Okoliczności powstania niezdolności do pracy	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
		w % ogółem	
OGÓŁEM	100,0	70,6	29,4
<i>z tego z tytułu:</i>			
wypadków przy pracy	100,0	82,6	17,4
chorób zawodowych	100,0	43,7	56,3

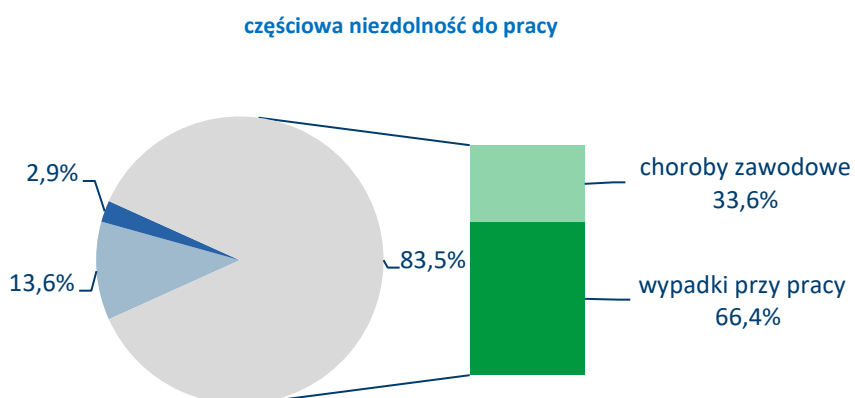
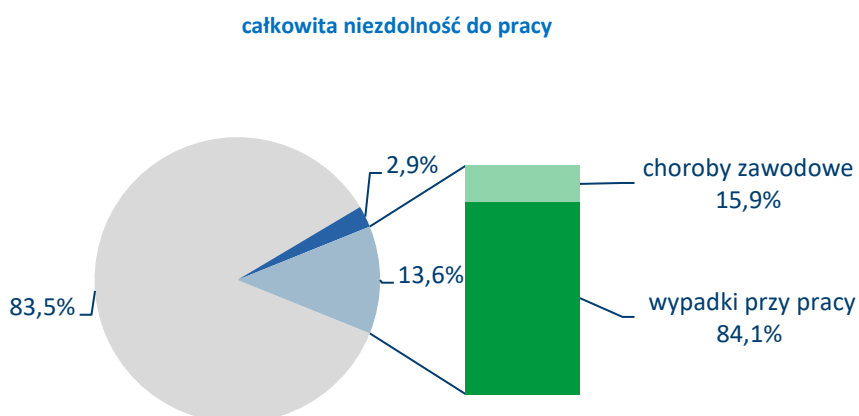
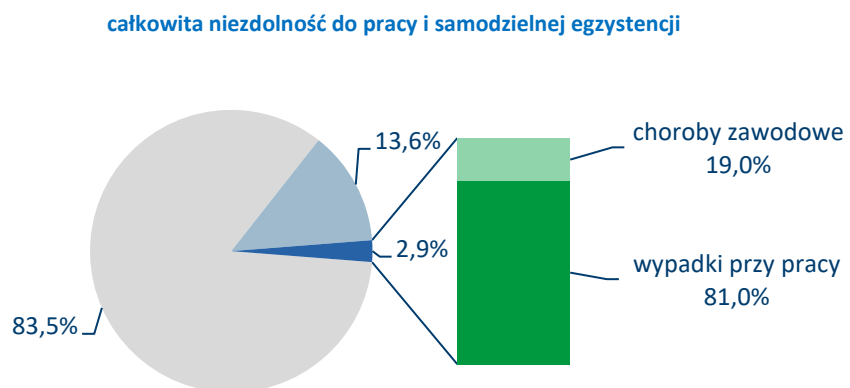
Tab. 6 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w latach 2023–2024 według stopnia tej niezdolności i okoliczności jej powstania

Okoliczności powstania niezdolności do pracy <i>a – rok poprzedni = 100</i>		Ogółem	Stopień niezdolności do pracy		
			całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
OGÓŁEM	2023	1 367	28	163	1 176
	2024	1 437	42	195	1 200
	a	105,1	150,0	119,6	102,0
<i>z tego z tytułu:</i>					
wypadków przy pracy	2023	1 021	28	142	851
	2024	995	34	164	797
	a	97,5	121,4	115,5	93,7
chorób zawodowych	2023	346	-	21	325
	2024	442	8	31	403
	a	127,7	-	147,6	124,0

Rys. 4 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w latach 2023–2024 według stopnia niezdolności do pracy

Rys. 5 Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2024 r. według stopnia niezdolności do pracy i okoliczności jej powstania

Stopień niezdolności do pracy

- całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji
- całkowita niezdolność do pracy
- częściowa niezdolność do pracy

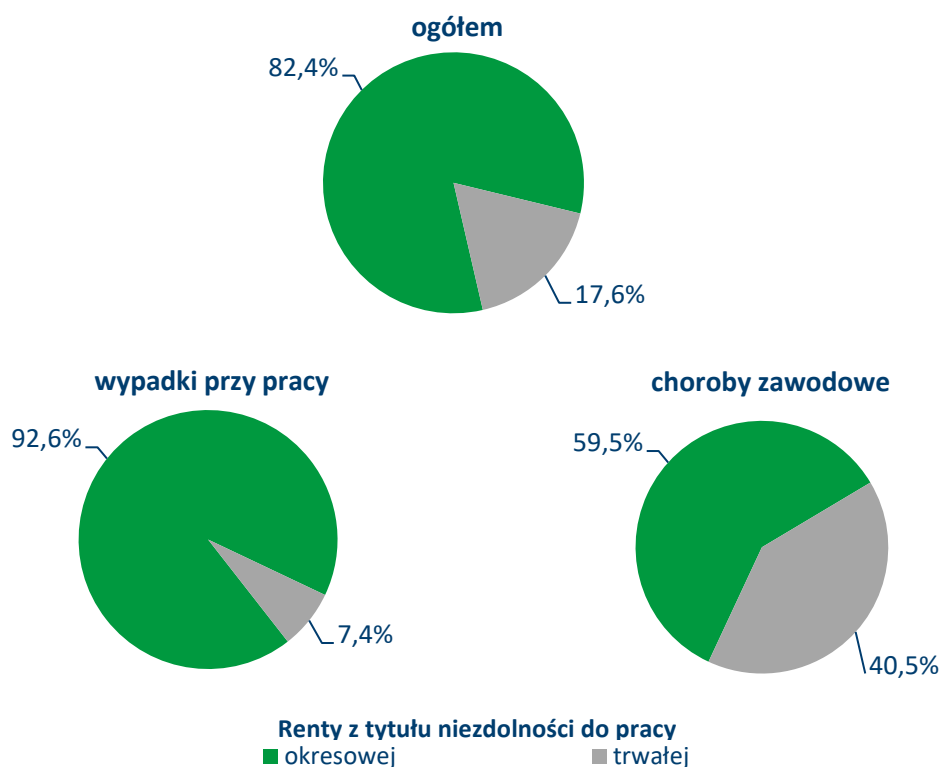
Tab. 7 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w latach 2023–2024 według płci, okoliczności powstania niezdolności do pracy i okresu trwania niezdolności

Wyszczególnienie		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
<i>a – rok poprzedni = 100</i>				
OGÓŁEM	2023	1 367	980	387
	2024	1 437	1 015	422
	a	105,1	103,6	109,0
renty z tytułu niezdolności do pracy: okresowej	2023	1 191	884	307
	2024	1 184	858	326
	a	99,4	97,1	106,2
trwałej	2023	176	96	80
	2024	253	157	96
	a	143,8	163,5	120,0
<i>w związku z:</i>				
wypadkiem przy pracy	2023	1 021	850	171
	2024	995	822	173
	a	97,5	96,7	101,2
renty z tytułu niezdolności do pracy: okresowej	2023	969	810	159
	2024	921	753	168
	a	95,0	93,0	105,7
trwałej	2023	52	40	12
	2024	74	69	5
	a	142,3	172,5	41,7
chorobą zawodową	2023	346	130	216
	2024	442	193	249
	a	127,7	148,5	115,3
renty z tytułu niezdolności do pracy: okresowej	2023	222	74	148
	2024	263	105	158
	a	118,5	141,9	106,8
trwałej	2023	124	56	68
	2024	179	88	91
	a	144,4	157,1	133,8

Tab. 8 Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2024 r. według okoliczności powstania niezdolności, okresu trwania niezdolności oraz płci rencistów

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
renty z tytułu niezdolności do pracy: okresowej	82,4	84,5	77,3
trwałej	17,6	15,5	22,7
<i>w związku z:</i>			
wypadkiem przy pracy	100,0	100,0	100,0
renty z tytułu niezdolności do pracy: okresowej	92,6	91,6	97,1
trwałej	7,4	8,4	2,9
chorobą zawodową	100,0	100,0	100,0
renty z tytułu niezdolności do pracy: okresowej	59,5	54,4	63,5
trwałej	40,5	45,6	36,5

Rys. 6 Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2024 r. według okoliczności powstania niezdolności i okresu przyznania rent

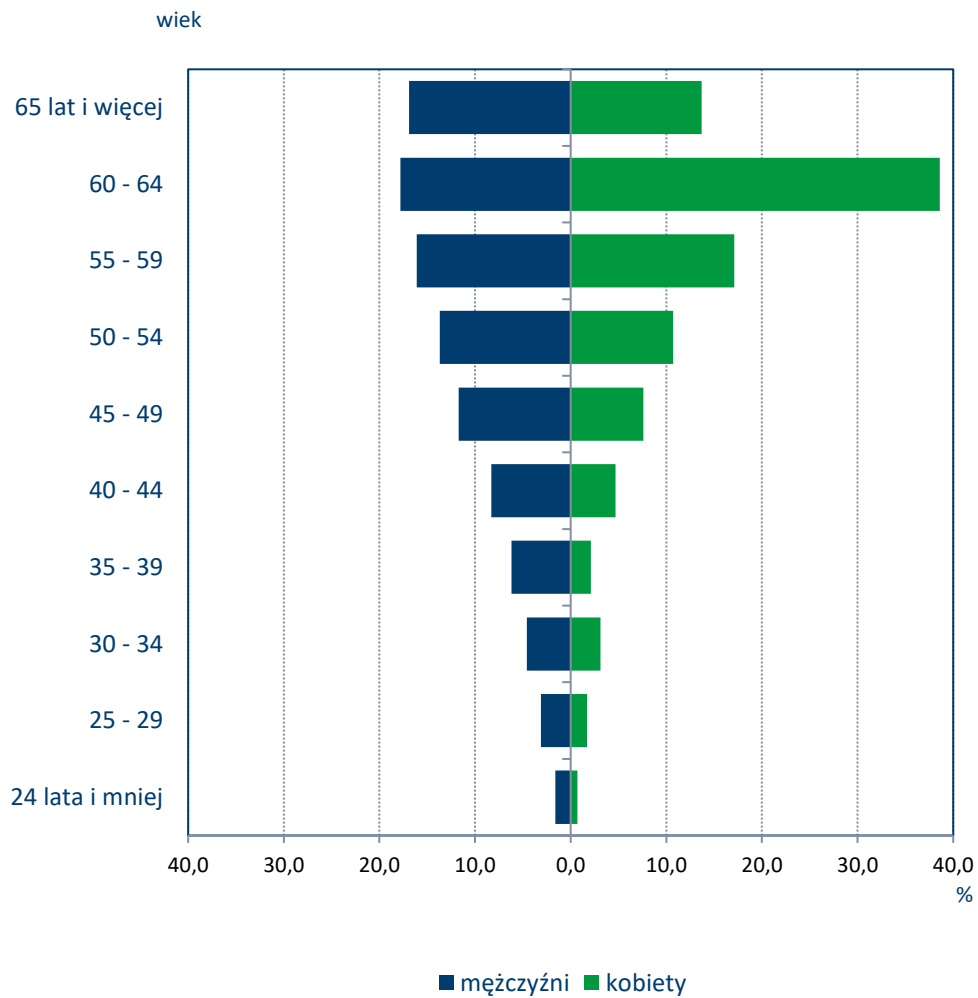
Tab. 9 Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2024 r. według wieku i płci rencistów

Wiek	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
24 lata i mniej	1,3	1,6	0,7
25 – 29	2,6	3,1	1,7
30 – 34	4,2	4,6	3,1
35 – 39	5,0	6,2	2,1
40 – 44	7,2	8,3	4,7
45 – 49	10,5	11,7	7,6
50 – 54	12,8	13,7	10,7
55 – 59	16,4	16,1	17,1
60 – 64	23,9	17,8	38,6
65 lat i więcej	16,0	16,9	13,7
Średni wiek	54,1	53,0	56,6

Tab. 10 Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2024 r. według wieku rencistów i okoliczności powstania niezdolności

Wiek	Ogółem	Okoliczności powstania niezdolności	
		wypadek przy pracy	choroba zawodowa
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
24 lata i mniej	1,3	1,9	-
25 – 29	2,6	3,8	-
30 – 34	4,2	6,0	-
35 – 39	5,0	7,2	-
40 – 44	7,2	10,3	0,5
45 – 49	10,5	13,7	3,4
50 – 54	12,8	16,6	4,3
55 – 59	16,4	19,0	10,4
60 – 64	23,9	15,4	43,2
65 lat i więcej	16,0	6,1	38,2

Rys. 7 Struktura osób, którym w 2024 r. przyznano rentę z tytułu niezdolności do pracy wypadkową według płci i wieku

Tab. 11 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w 2024 r. według płci rencistów i wybranych sekcji gospodarki narodowej

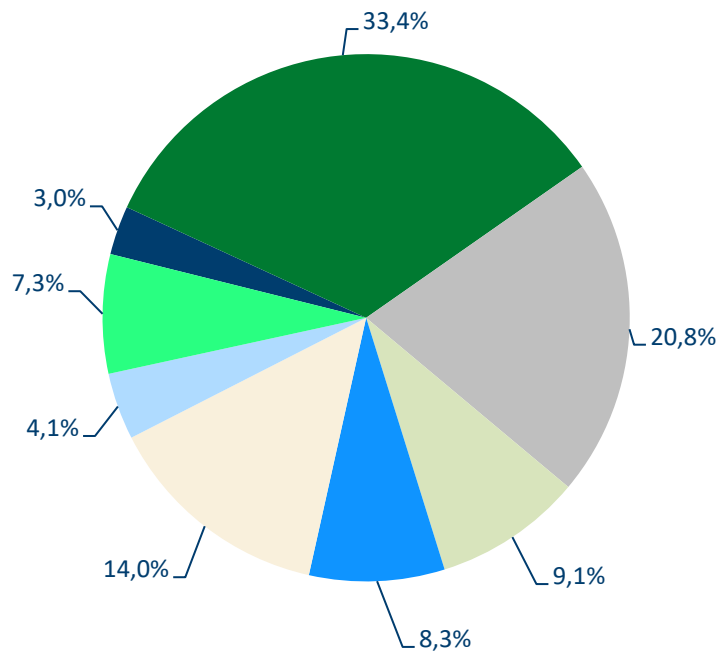
Sekcje gospodarki narodowej	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM	1 437	100,0	1 015	100,0	422	100,0
<i>w tym:</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	43	3,0	39	3,8	4	0,9
Górnictwo i wydobywanie	87	6,1	87	8,6	-	-
Przetwórstwo przemysłowe	368	25,6	283	27,9	85	20,1
Budownictwo	299	20,8	296	29,2	3	0,7
Handel i naprawy	131	9,1	94	9,3	37	8,8
Transport i gospodarka magazynowa	119	8,3	101	10,0	18	4,3
Edukacja	201	14,0	20	2,0	181	42,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	59	4,1	14	1,4	45	10,7

Tab. 12 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w 2024 r. według okoliczności powstania niezdolności i wybranych sekcji gospodarki narodowej

Sekcje gospodarki narodowej	Ogółem	Okoliczności powstania niezdolności		Ogółem na 1000 pracujących ^{*/}
		wypadek przy pracy	choroba zawodowa	
OGÓŁEM	1 437	995	442	0,105
<i>w tym:</i>				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	43	26	17	0,345
Górnictwo i wydobywanie	87	19	68	0,668
Przetwórstwo przemysłowe	368	279	89	0,133
Budownictwo	299	279	20	0,283
Handel i naprawy	131	123	8	0,059
Transport i gospodarka magazynowa	119	115	4	0,128
Edukacja	201	17	184	0,163
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	59	23	36	0,060

^{*/} poza rolnictwem indywidualnym.

Rys. 8 Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2024 r. według sekcji gospodarki narodowej

Sekcje gospodarki narodowej

■ rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	■ przemysł*
■ budownictwo	■ handel i naprawy
■ transport i gospodarka magazynowa	■ edukacja
■ opieka zdrowotna i pomoc społeczną	■ pozostałe sekcje

*/ przemysł: górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją.

Tab. 13 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w 2024 r. według okoliczności powstania niezdolności oraz wybranych zawodów i specjalności* / poszkodowanych

Zawody i specjalności	Ogółem		Okoliczności powstania niezdolności			
			wypadek przy pracy		choroba zawodowa	
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM	1 437	100,0	995	100,0	442	100,0
<i>w tym:</i>						
Kierownicy do spraw produkcji i usług	36	2,5	32	3,2	4	0,9
Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	21	1,5	18	1,8	3	0,7
Specjaliści do spraw zdrowia	39	2,7	9	0,9	30	6,8
Specjaliści nauczania i wychowania	190	13,2	5	0,5	185	41,9
Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	30	2,1	17	1,7	13	2,9
Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	30	2,1	28	2,8	2	0,5
Pracownicy usług osobistych	20	1,4	18	1,8	2	0,5
Sprzedawcy i pokrewni	46	3,2	46	4,6	-	-
Pracownicy usług ochrony	21	1,5	16	1,6	5	1,1
Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	194	13,5	181	18,2	13	2,9
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	140	9,7	98	9,8	42	9,5
Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	76	5,3	57	5,7	19	4,3
Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	167	11,6	86	8,6	81	18,3
Monterzy	23	1,6	16	1,6	7	1,6
Kierowcy i operatorzy pojazdów	156	10,9	147	14,8	9	2,0
Pomoce domowe i sprzątaczk	20	1,4	18	1,8	2	0,5
Robotnicy wykonujący prace proste w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	94	6,5	89	8,9	5	1,1
Ładowacze nieczystości i inni pracownicy wykonujący prace proste	17	1,2	17	1,7	-	-

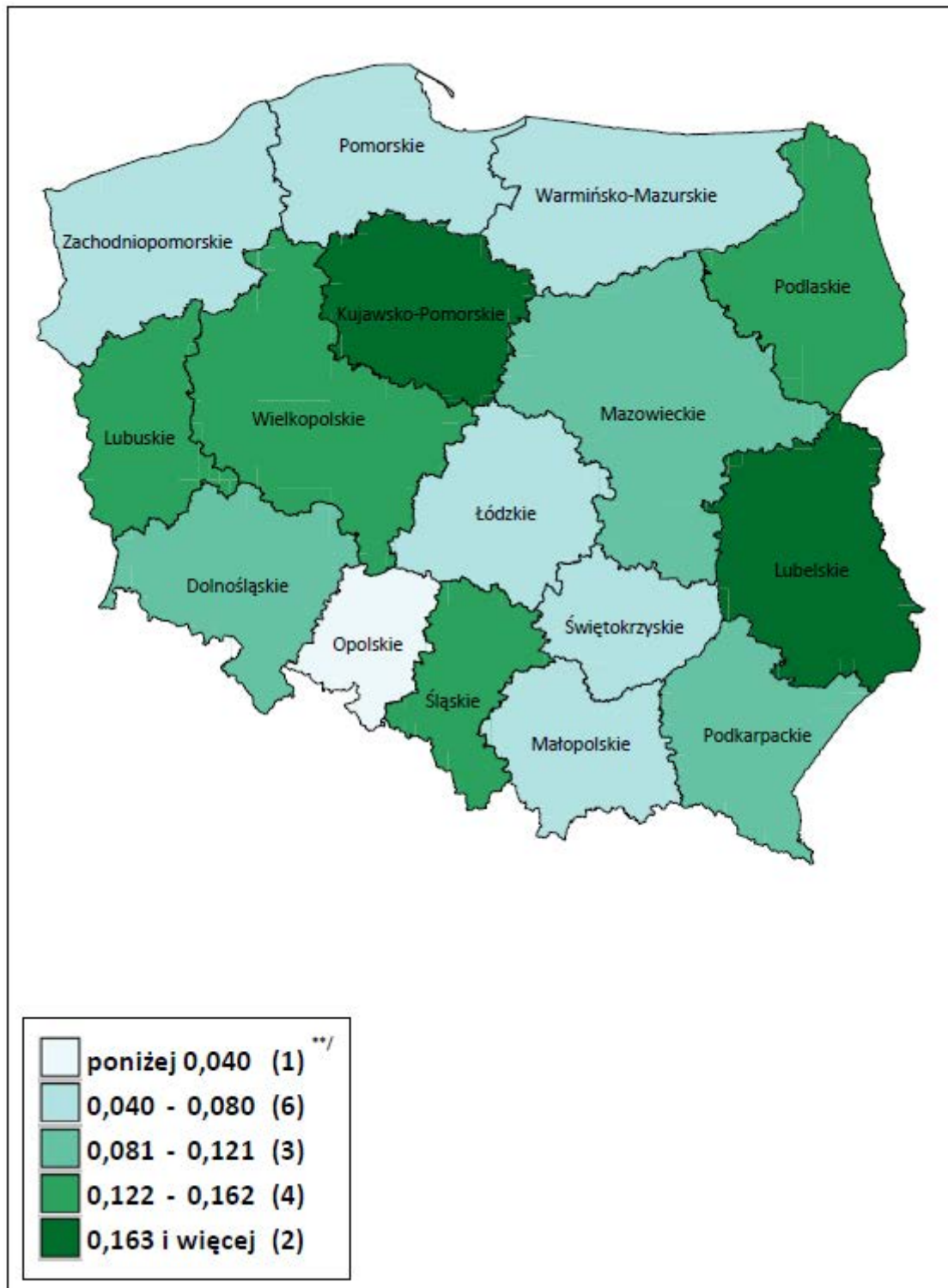
*/ zawody i specjalności według Klasyfikacji wprowadzonej Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. (Dz. U. 2021 r., poz. 2285).

Tab. 14 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w 2024 r. według województw w przeliczeniu na 1000 pracujących

Województwa	Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe		
	Ogółem	w odsetkach	na 1000 pracujących ^{*/}
OGÓŁEM	1 437	100,0	0,105
Dolnośląskie	106	7,4	0,097
Kujawsko-pomorskie	130	9,0	0,192
Lubelskie	116	8,1	0,190
Lubuskie	42	2,9	0,123
Łódzkie	60	4,2	0,067
Małopolskie	93	6,5	0,073
Mazowieckie	192	13,4	0,084
Opolskie	8	0,6	0,026
Podkarpackie	66	4,6	0,100
Podlaskie	44	3,1	0,127
Pomorskie	48	3,3	0,055
Śląskie	260	18,1	0,160
Świętokrzyskie	23	1,6	0,064
Warmińsko-mazurskie	30	2,1	0,069
Wielkopolskie	175	12,2	0,125
Zachodniopomorskie	44	3,1	0,080

^{*/} poza rolnictwem indywidualnym.

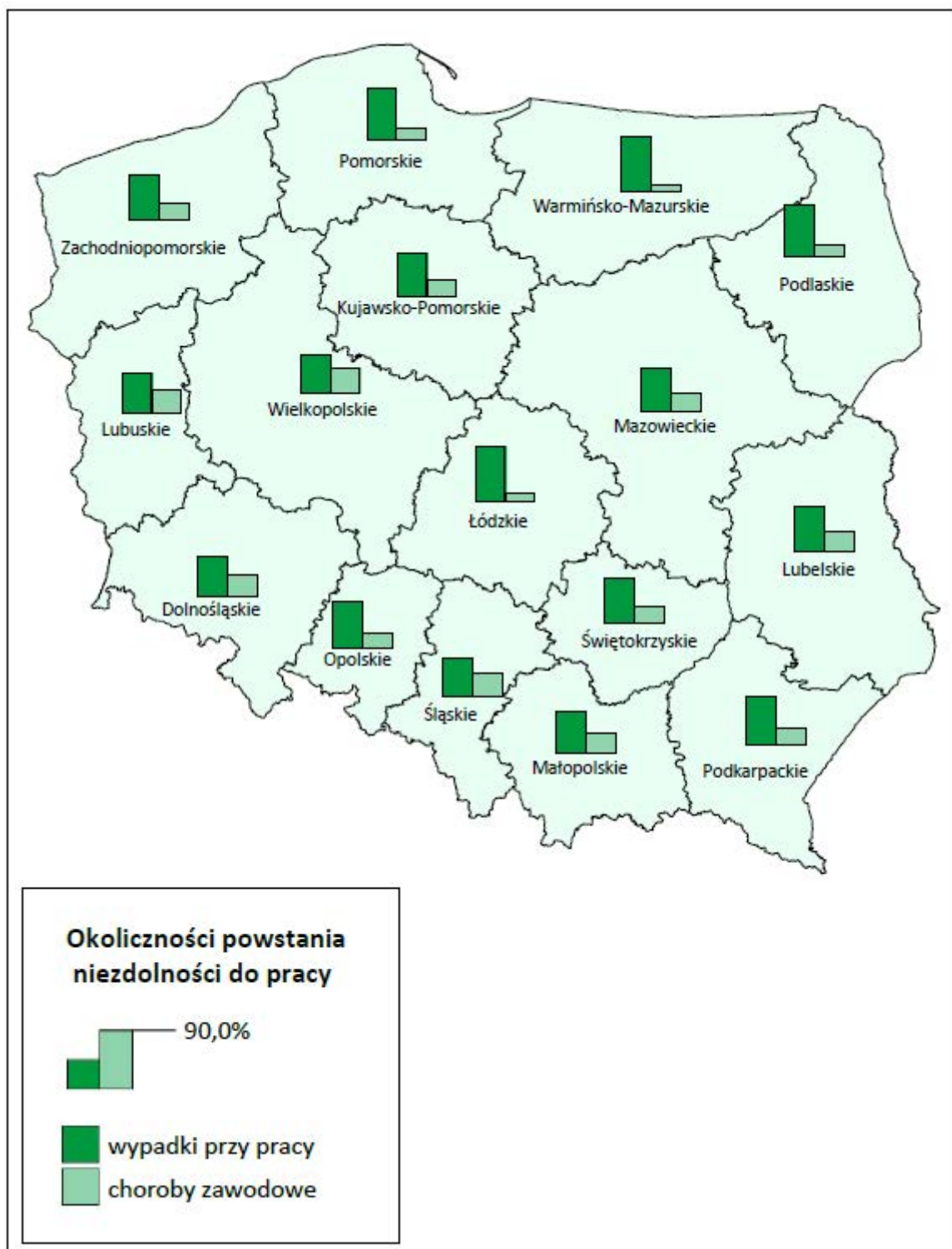
Rys. 9 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w 2024 r. według województw w przeliczeniu na 1000 pracujących*/

*/ poza rolnictwem indywidualnym

**/ liczba województw

Rys. 10 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w 2024 r. według województw i okoliczności powstania niezdolności do pracy

Tab. 15 Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2024 r. według stażu i płci rencistów

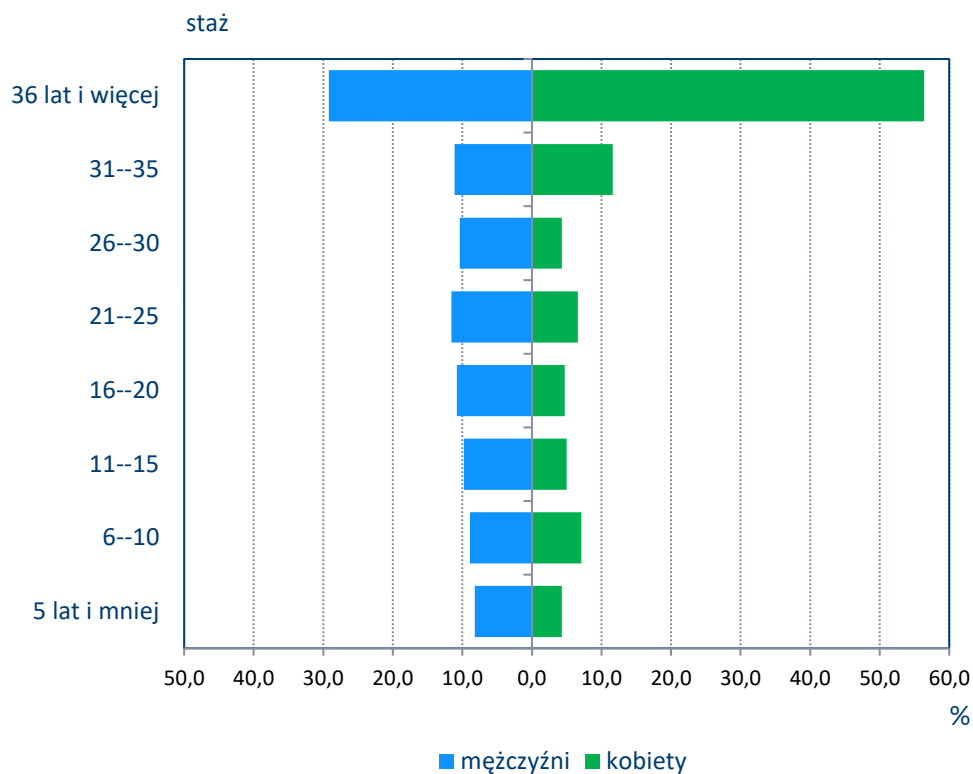
Staż*/ w latach	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
5 lat i mniej	7,0	8,2	4,3
6 – 10	8,4	8,9	7,1
11 – 15	8,4	9,8	5,0
16 – 20	9,0	10,8	4,7
21 – 25	10,2	11,6	6,6
26 – 30	8,6	10,4	4,3
31 – 35	11,3	11,1	11,6
36 lat i więcej	37,2	29,2	56,4
Przeciętny staż	27,5	25,8	31,5

Tab. 16 Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2024r. według stażu rencistów i okoliczności powstania niezdolności

Staż*/ w latach	Ogółem	Okoliczności powstania niezdolności	
		wypadek przy pracy	choroba zawodowa
		w odsetkach	
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
5 lat i mniej	7,0	10,2	-
6 – 10	8,4	12,0	0,2
11 – 15	8,4	11,9	0,5
16 – 20	9,0	12,5	1,4
21 – 25	10,2	12,4	5,2
26 – 30	8,6	8,4	9,0
31 – 35	11,3	11,3	11,3
36 lat i więcej	37,2	21,5	72,4
Przeciętny staż	27,5	23,0	37,6

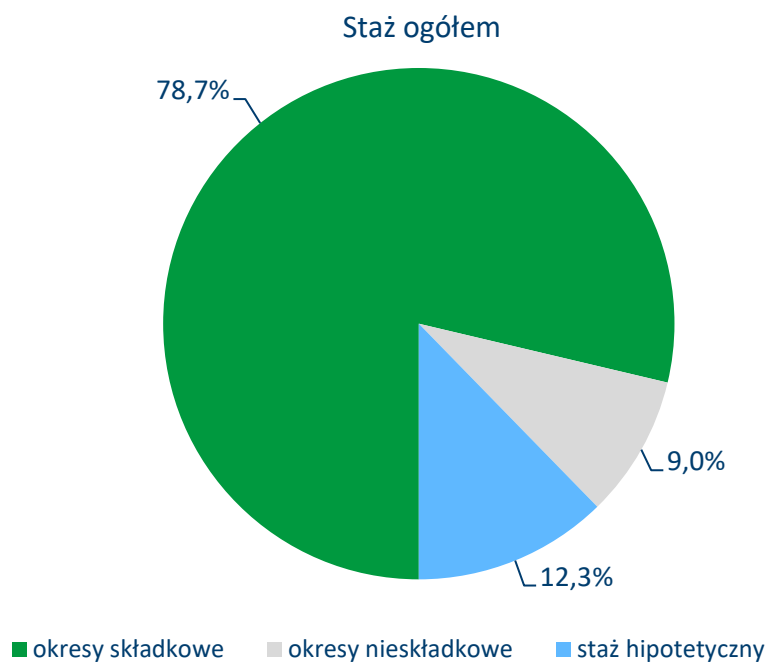
**/ staż zawiera staż składkowy i nieskładkowy (bez stażu hipotetycznego) przeciętny staż liczony z pełnej liczby miesięcy składkowych i nieskładkowych*

Rys. 11 Struktura według stażu* / i płci osób którym przyznano rentę z tytułu niezdolności do pracy wypadkową w 2024 r.

*/staż bez stażu hipotetycznego

Rys. 12 Struktura stażu osób, którym w 2024 r. przyznano rentę z tytułu niezdolności do pracy wypadkową

Tab. 17 Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy przyznane w 2024 r. według wybranych wydarzeń będących odchyleniem od stanu normalnego^{*/}, powodujących wypadki i wybranych sekcji gospodarki narodowej

Sekcje gospodarki narodowej	Ogółem	w tym wydarzenia będące odchyleniem od stanu normalnego:					
		Odchylenie związane z elektrycznością, wybuch, pożar	Wyrzut wyciek, emisja substancji szkodliwych	Uszkodzenie, rozerwanie, pęknięcie ześlizgnięcie, upadek, załamanie się czynnika materialnego	Utrata kontroli nad: maszyną środkami transportu, transportowanym ładunkiem, narzędziem, zwierzęciem, obrabianym materiałem lub przedmiotem	Poślizgnięcie lub potknięcie się - upadek osoby	Ruch ciała związany z wysiłkiem fizycznym (prowadzący na ogół do urazu wewnętrznego)
OGÓŁEM	995	14	8	191	226	350	92
<i>w tym:</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	26	-	-	9	10	4	-
Górnictwo i wydobywanie	19	4	1	6	4	4	-
Przetwórstwo przemysłowe	279	3	2	50	90	69	29
Budownictwo	279	4	1	73	43	126	15
Handel i naprawy	123	1	1	16	24	41	22
Transport i gospodarka magazynowa	115	1	1	16	30	44	6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	23	-	1	3	3	7	7

Tab. 18 Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy przyznane w 2024 r. według wybranych wydarzeń powodujących uraz^{*/} i wybranych sekcji gospodarki narodowej

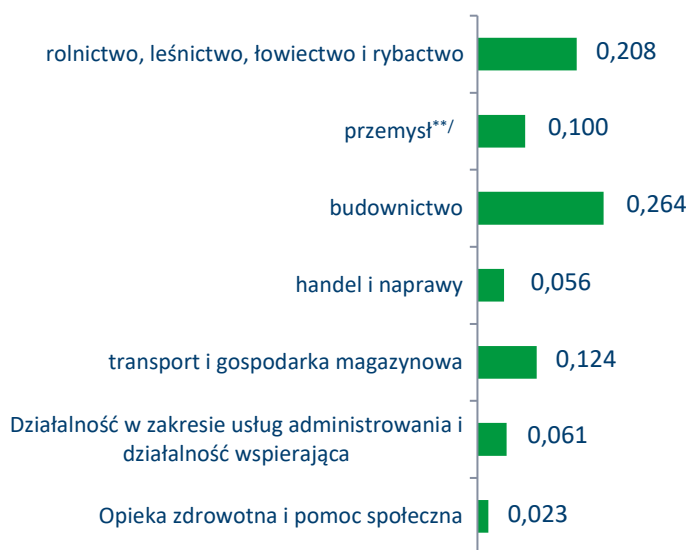
Sekcje gospodarki narodowej	Ogółem	w tym wydarzenia powodujące uraz:					
		Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, substancjami stwarzającymi zagrożenie	Tonięcie, zakopanie, zamknięcie	Uderzenie w nieruchomy obiekt	Uderzenie przez obiekt w ruchu	Kontakt z przedmiotem ostro zakończonym, szorstkim, chropowatym lub twardym	Uwięzienie, zmiżdżenie
OGÓŁEM	995	17	11	301	230	98	120
<i>w tym:</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	26	-	-	5	12	2	5
Górnictwo i wydobywanie	19	3	1	6	4	-	5
Przetwórstwo przemysłowe	279	3	1	56	71	36	61
Budownictwo	279	4	7	114	62	24	16
Handel i naprawy	123	2	-	31	26	15	12
Transport i gospodarka magazynowa	115	2	-	36	25	8	11
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	23	-	-	5	4	1	1

^{*/} klasyfikacja wydarzeń będących odchyleniem od stanu normalnego i wydarzeń powodujących uraz na podstawie Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie statystycznej karty wypadku przy pracy (Dz. U. 2022 r., poz. 2750).

Tab. 19 Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy przyznane w 2024 r. według wybranych sekcji gospodarki narodowej w przeliczeniu na 1000 pracujących

Sekcje gospodarki narodowej	Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy		
	Ogółem	w odsetkach	na 1000 pracujących*/
OGÓŁEM	995	100,0	0,072
<i>w tym:</i>			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	26	2,6	0,208
Górnictwo i wydobywanie	19	1,9	0,146
Przetwórstwo przemysłowe	279	28,0	0,101
Budownictwo	279	28,0	0,264
Handel i naprawy	123	12,4	0,056
Transport i gospodarka magazynowa	115	11,6	0,124
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	34	3,4	0,061
Edukacja	17	1,7	0,014
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	23	2,3	0,023

Rys. 13 Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy przyznane w 2024 r. według wybranych sekcji gospodarki narodowej w przeliczeniu na 1000 pracujących*/

*/ poza rolnictwem indywidualnym.

**/ przemysł: górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją.

Tab. 20 Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy przyznane w 2024 r. według wybranych grup chorobowych*/ i płci rencistów

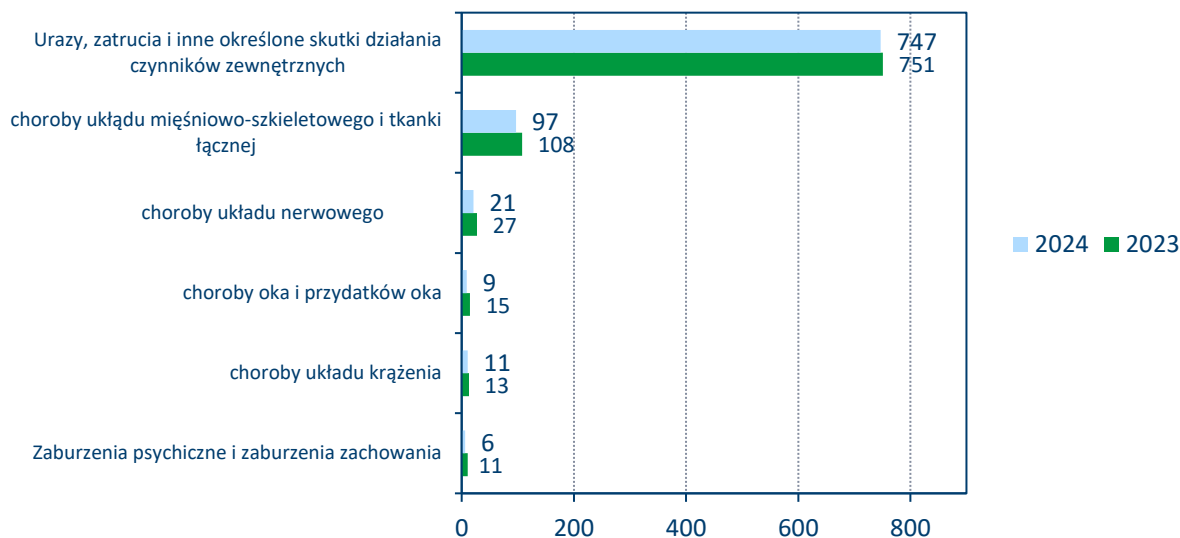
Grupy chorobowe	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM	995	100,0	822	100,0	173	100,0
<i>w tym:</i>						
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych	747	75,1	624	75,9	123	71,1
Choroby układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej	97	9,7	66	8,0	31	17,9
Choroby układu nerwowego	21	2,1	16	1,9	5	2,9
Choroby oka i przydatków oka	9	0,9	9	1,1	-	-
Choroby układu krążenia	11	1,1	10	1,2	1	0,6
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania	6	0,6	5	0,6	1	0,6

Tab. 21 Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy przyznane w 2024 r. według wybranych grup chorobowych*/ i stopnia niezdolności do pracy

Grupy chorobowe	Ogółem		Stopień niezdolności do pracy					
			całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji		całkowita niezdolność do pracy		częściowa niezdolność do pracy	
	liczba	w % ogółem	liczba	w % ogółem	liczba	w % ogółem	liczba	w % ogółem
OGÓŁEM	995	100,0	34	3,4	164	16,5	797	80,1
<i>w tym:</i>								
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych	747	100,0	26	3,5	128	17,1	593	79,4
Choroby układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej	97	100,0	-	-	5	5,2	92	94,8
Choroby układu nerwowego	21	100,0	6	28,6	5	23,8	10	47,6
Choroby oka i przydatków oka	9	100,0	1	11,1	-	-	8	88,9
Choroby układu krążenia	11	100,0	-	-	3	27,3	8	72,7
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania	6	100,0	-	-	2	33,3	4	66,7

*/ grupy chorobowe według Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych. Rewizja X.

Rys. 14 Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy przyznane w latach 2023 – 2024 według wybranych grup chorobowych

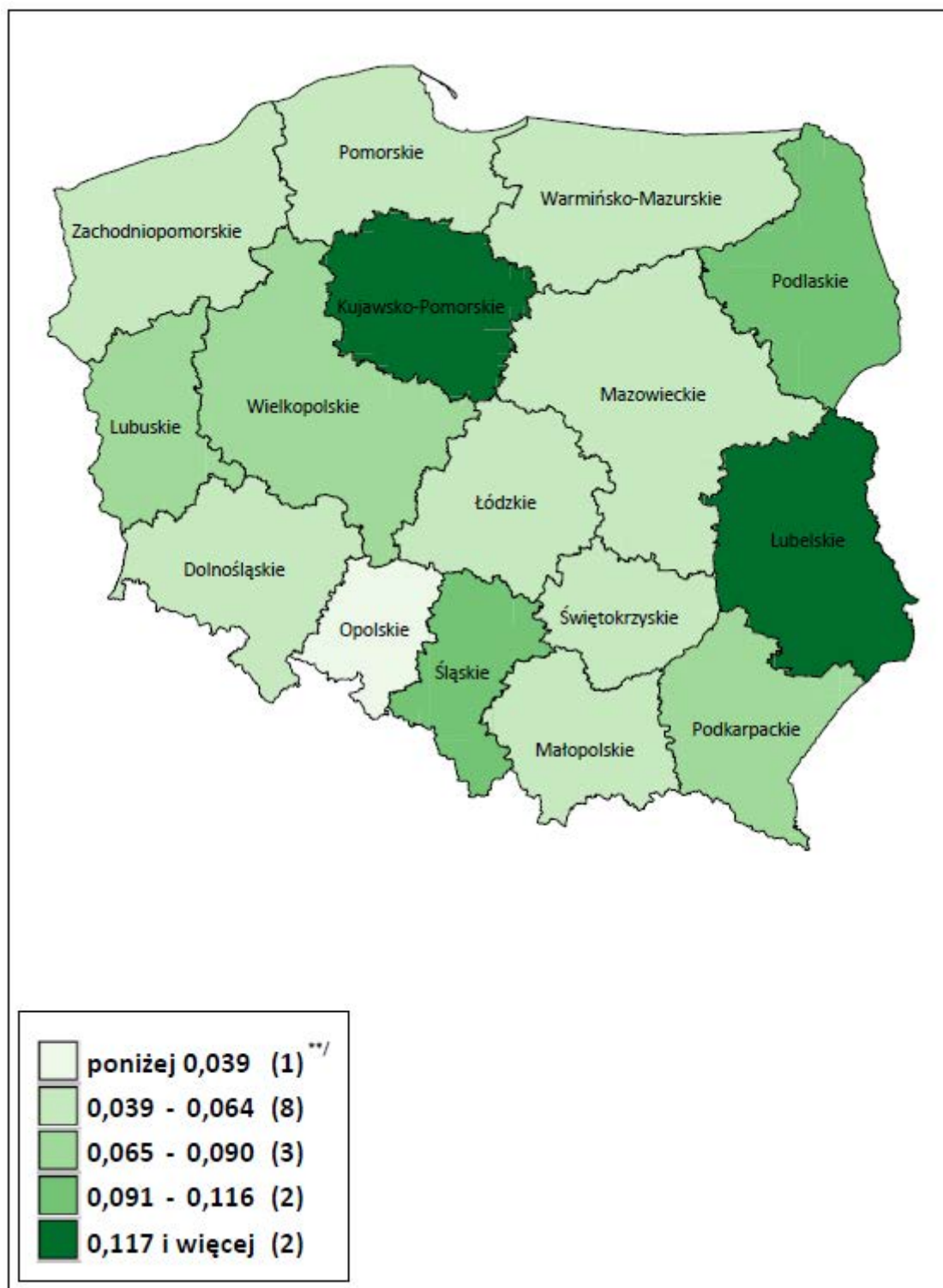

Tab. 22 Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy przyznane w 2024 r. według województw w przeliczeniu na 1000 pracujących

Województwa	Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy		
	Ogółem	w odsetkach	na 1000 pracujących ^{*/}
OGÓŁEM	995	100,0	0,072
Dolnośląskie	69	6,9	0,063
Kujawsko-pomorskie	93	9,3	0,137
Lubelskie	80	8,0	0,131
Lubuskie	27	2,7	0,079
Łódzkie	52	5,2	0,058
Małopolskie	64	6,4	0,050
Mazowieckie	133	13,4	0,058
Opolskie	6	0,6	0,019
Podkarpackie	50	5,0	0,076
Podlaskie	36	3,6	0,104
Pomorskie	39	3,9	0,045
Śląskie	163	16,4	0,100
Świętokrzyskie	17	1,7	0,047
Warmińsko-mazurskie	27	2,7	0,062
Wielkopolskie	107	10,8	0,076
Zachodniopomorskie	32	3,2	0,058

^{*/} poza rolnictwem indywidualnym.

Rys. 15 Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy przyznane w 2024 r. według województw w przeliczeniu na 1000 pracujących*/

*/ poza rolnictwem indywidualnym

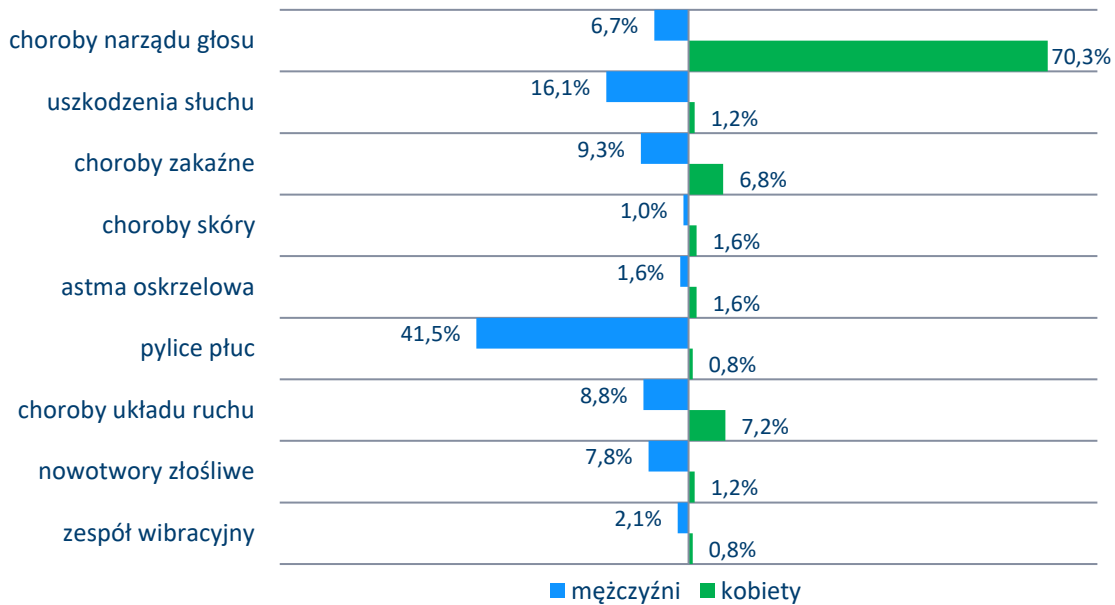
**/ liczba województw

Tabl. 23 Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową przyznane w 2024 r. według płci rencistów i wybranych rodzajów chorób^{*/}

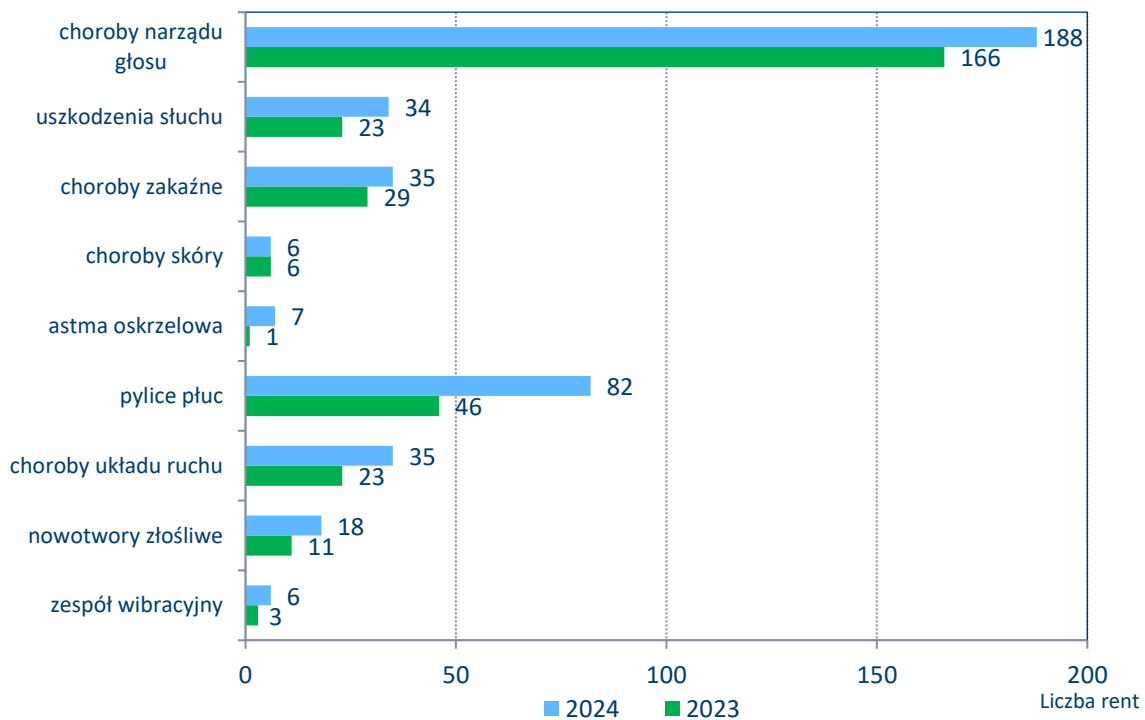
Choroby zawodowe	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM	442	100,0	193	100,0	249	100,0
<i>w tym:</i>						
Zatrucia ostre albo przewlekłe	3	0,7	-	-	3	1,2
Pylice płuc	82	18,6	80	41,5	2	0,8
Astma oskrzelowa	7	1,6	3	1,6	4	1,6
Choroby narządu głosu	188	42,5	13	6,7	175	70,3
Nowotwory złośliwe	18	4,1	15	7,8	3	1,2
Choroby skóry	6	1,4	2	1,0	4	1,6
Choroby układu ruchu	35	7,9	17	8,8	18	7,2
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego	21	4,8	5	2,6	16	6,4
Uszkodzenia słuchu	34	7,7	31	16,1	3	1,2
Zespół wibracyjny	6	1,4	4	2,1	2	0,8
Choroby zakaźne	35	7,9	18	9,3	17	6,8

^{*/} choroby zawodowe zgodnie z Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2022 r. (Dz. U. 2022 r., poz. 1836)

Rys. 16 Struktura rent z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową przyznanych w 2024 r. według wybranych rodzajów chorób i płci rencistów

Rys. 17 Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową przyznane w latach 2023 - 2024 r. według wybranych rodzajów chorób

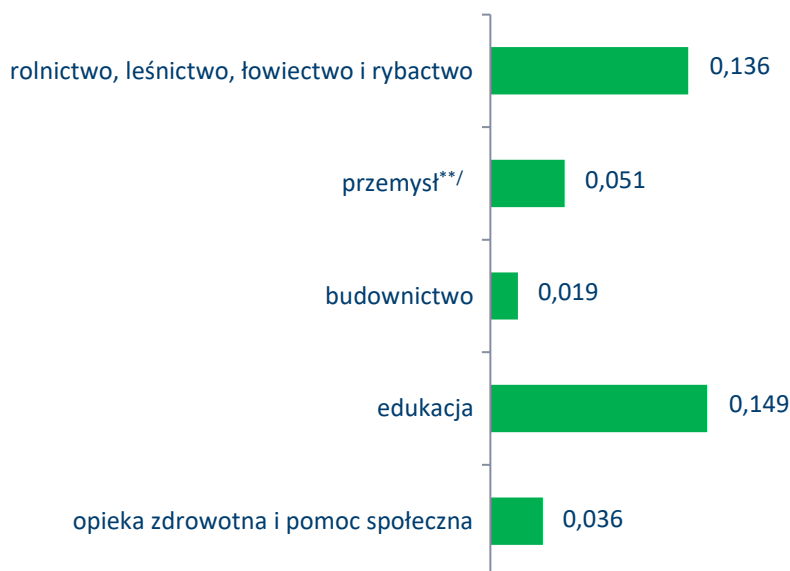

Tab. 24 Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową przyznane w 2024 r. według wybranych sekcji gospodarki narodowej w przeliczeniu na 1000 pracujących

Sekcje gospodarki narodowej	Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową		
	Ogółem	w odsetkach	na 1000 pracujących*/
OGÓŁEM	442	100,0	0,032
<i>w tym:</i>			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	17	3,8	0,136
Górnictwo i wydobywanie	68	15,4	0,522
Przetwórstwo przemysłowe	89	20,1	0,032
Budownictwo	20	4,5	0,019
Handel i naprawy	8	1,8	0,004
Transport i gospodarka magazynowa	4	0,9	0,004
Edukacja	184	41,6	0,149
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	36	8,1	0,036

**/ poza rolnictwem indywidualnym.*

Rys. 18 Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową przyznane w 2024 r. według wybranych sekcji gospodarki narodowe w przeliczeniu na 1000 pracujących*/

**/ poza rolnictwem indywidualnym.*

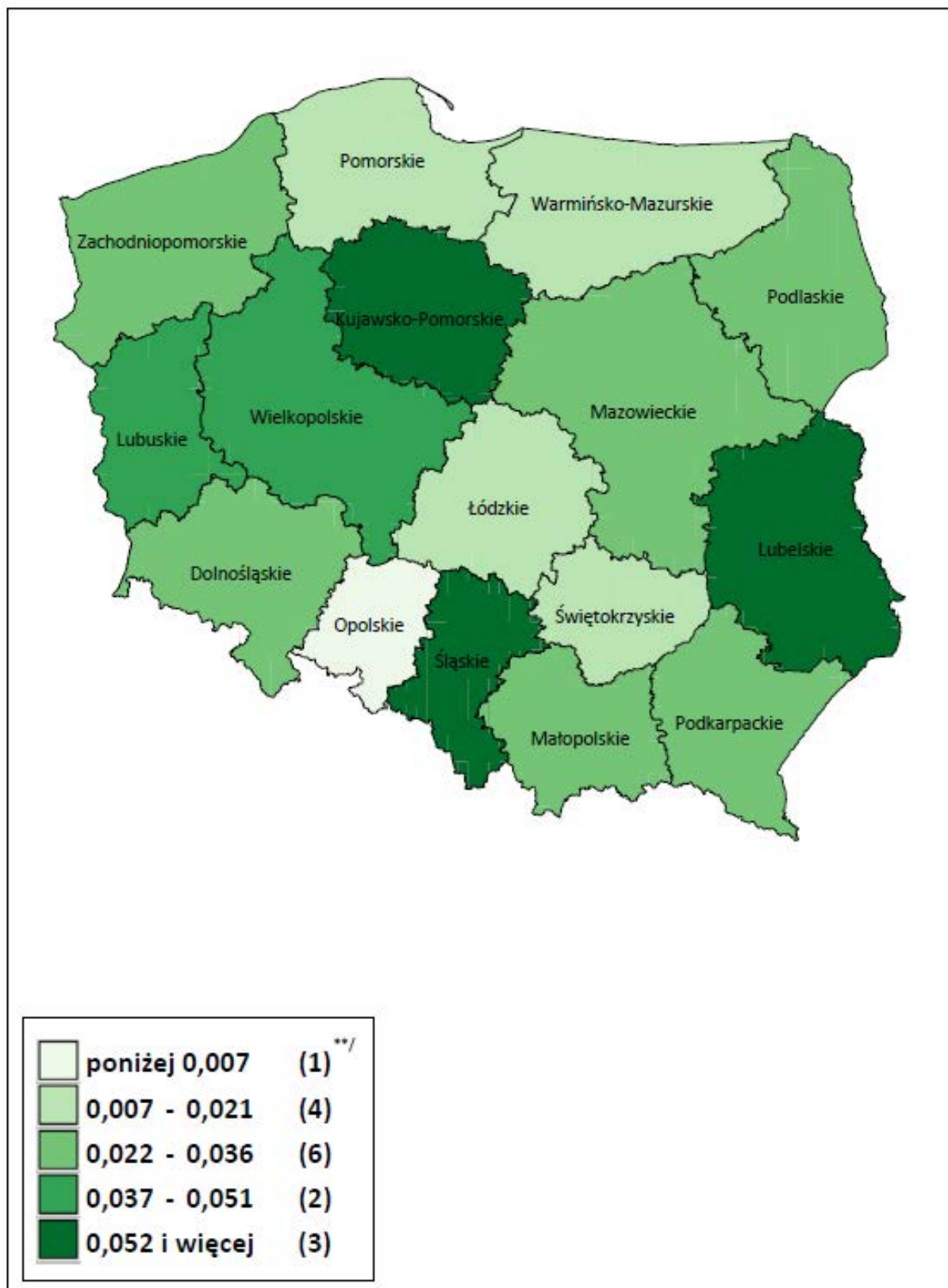
***/ przemysł: górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją.*

Tabl. 25 Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową przyznane w 2024 r. według województw w przeliczeniu na 1000 pracujących

Województwa	Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową		
	Ogółem	w odsetkach	na 1000 pracujących ^{*/}
OGÓŁEM	442	100,0	0,032
Dolnośląskie	37	8,4	0,034
Kujawsko-pomorskie	37	8,4	0,055
Lubelskie	36	8,1	0,059
Lubuskie	15	3,4	0,044
Łódzkie	8	1,8	0,009
Małopolskie	29	6,6	0,023
Mazowieckie	59	13,3	0,026
Opolskie	2	0,5	0,006
Podkarpackie	16	3,6	0,024
Podlaskie	8	1,8	0,023
Pomorskie	9	2,0	0,010
Śląskie	97	21,9	0,060
Świętokrzyskie	6	1,4	0,017
Warmińsko-mazurskie	3	0,7	0,007
Wielkopolskie	68	15,4	0,049
Zachodniopomorskie	12	2,7	0,022

^{*/} poza rolnictwem indywidualnym.

Rys. 19 Renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową przyznane w 2024 r. według województw w przeliczeniu na 1000 pracujących

*/ poza rolnictwem indywidualnym

**/ liczba województw

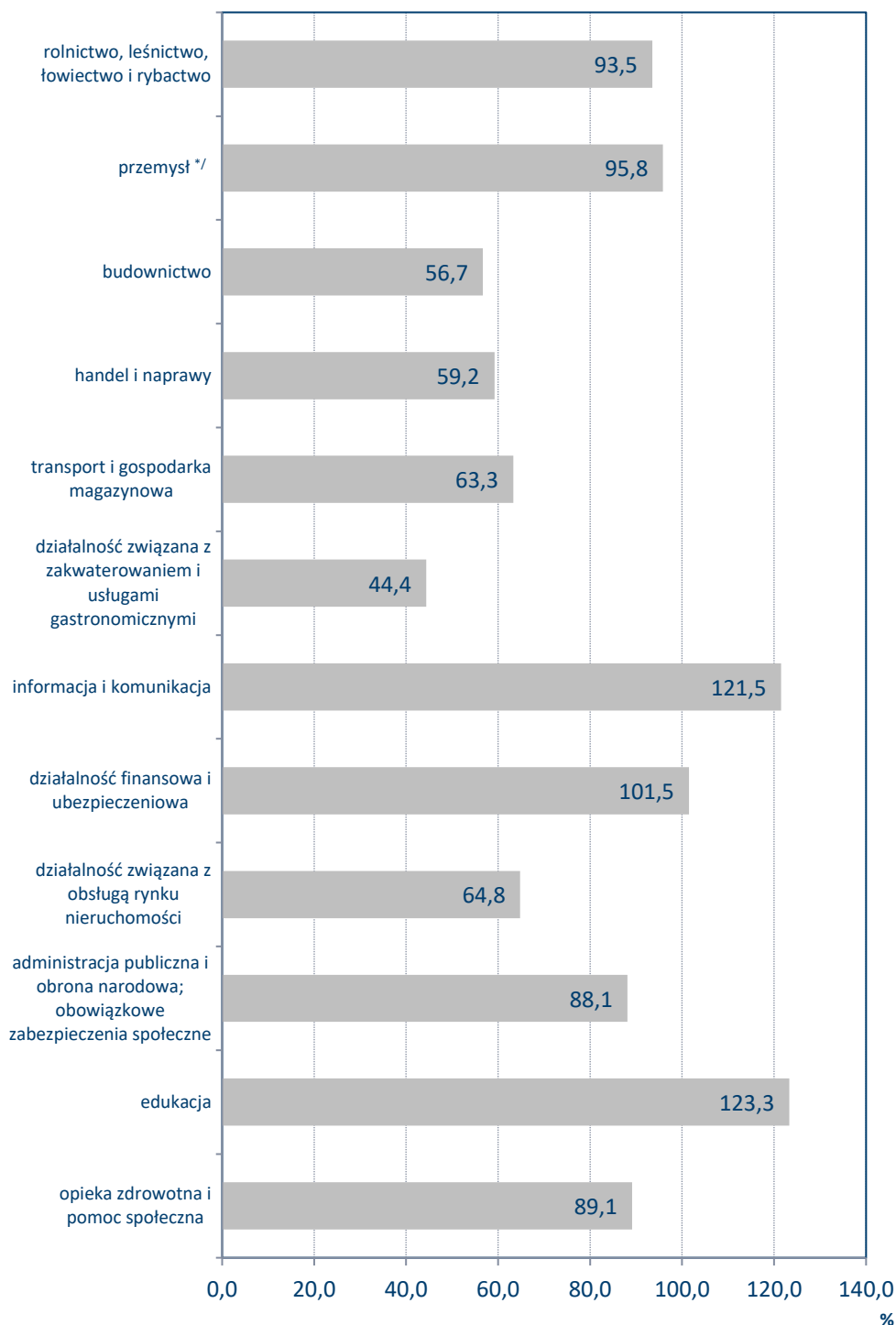
Tab. 26 Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe przyznane w 2024 r. według wysokości podstawy wymiaru wyrażonej w % przeciętnego wynagrodzenia oraz płci rencistów

Wysokość podstawy wymiaru w % przeciętnego wynagrodzenia ^{*/}	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM	1 437	100,0	1 015	100,0	422	100,0
do 49,99	467	32,5	360	35,5	107	25,4
50,00 – 74,99	319	22,2	237	23,3	82	19,4
75,00 – 99,99	221	15,4	149	14,7	72	17,1
100,00 – 149,99	264	18,4	145	14,3	119	28,2
150,00 – 199,99	87	6,1	54	5,3	33	7,8
200,00 – 250,00	78	5,4	69	6,8	9	2,1
250,01 i więcej ^{**/}	1	0,1	1	0,1	-	-
przeciętny wskaźnik	82,86		80,36		88,89	

^{*/} jest to relacja wynagrodzeń świadczeniobiorcy do przeciętnych wynagrodzeń z okresu jaki brany jest do ustalania podstawy wymiaru w momencie przyznania renty

^{**/} od 2003r. zgodnie z art. 17 pkt 3 ustawy wypadkowej przy ustalaniu podstawy wymiaru nie stosuje się ograniczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru renty do 250%. W przypadku wykorzystania do wyliczenia wysokości świadczenia wyższego niż 250% wskaźnika wysokości podstawy, nie obowiązują gwarancje dotyczące wysokości świadczenia.

Rys. 20 Podstawa wymiaru rent z tytułu niezdolności do pracy wypadkowych przyznanych w 2024 r. wyrażona w % przeciętnego wynagrodzenia według wybranych sekcji gospodarki narodowej

*/ przemysł: górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją.

5. Renty rodzinne wypłacane przez ZUS

Od lat obserwuje się systematyczny spadek liczby osób pobierających renty rodzinne, w tym także wypadkowe.

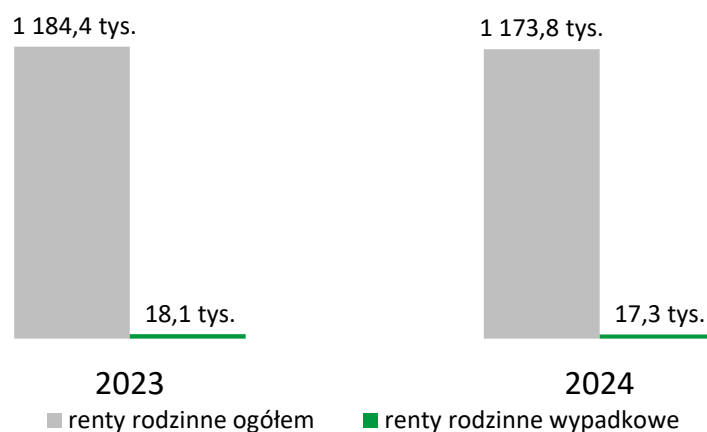
W 2024 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, przeciętna miesięczna liczba rent rodzinnych była niższa o 0,9%, zaś rent rodzinnych wypadkowych o 4,4%.

Z tytułu wypadków przy pracy, które stanowiły przyczynę zgonu osób, po których przyznano renty rodzinne wypadkowe, przeciętnie miesięcznie wypłacano 13,0 tys. rent, natomiast z tytułu chorób zawodowych - 2,7 tys. rent rodzinnych.

Tab. 27 Renty rodzinne ogółem i renty rodzinne wypadkowe wypłacane przez ZUS w latach 2023 – 2024

Wyszczególnienie a – rok poprzedni = 100		Przeciętna miesięczna liczba rent w tys.	Przeciętna miesięczna wypłata renty w zł
OGÓŁEM	2023	1 184,4	2 949,33
	2024	1 173,8	3 369,72
	a	99,1	114,3
<i>w tym:</i>			
renty rodzinne wypadkowe	2023	18,1	3 355,67
	2024	17,3	3 788,14
	a	95,6	112,9

Rys. 21 Przeciętna miesięczna liczba rent rodzinnych w latach 2023-2024

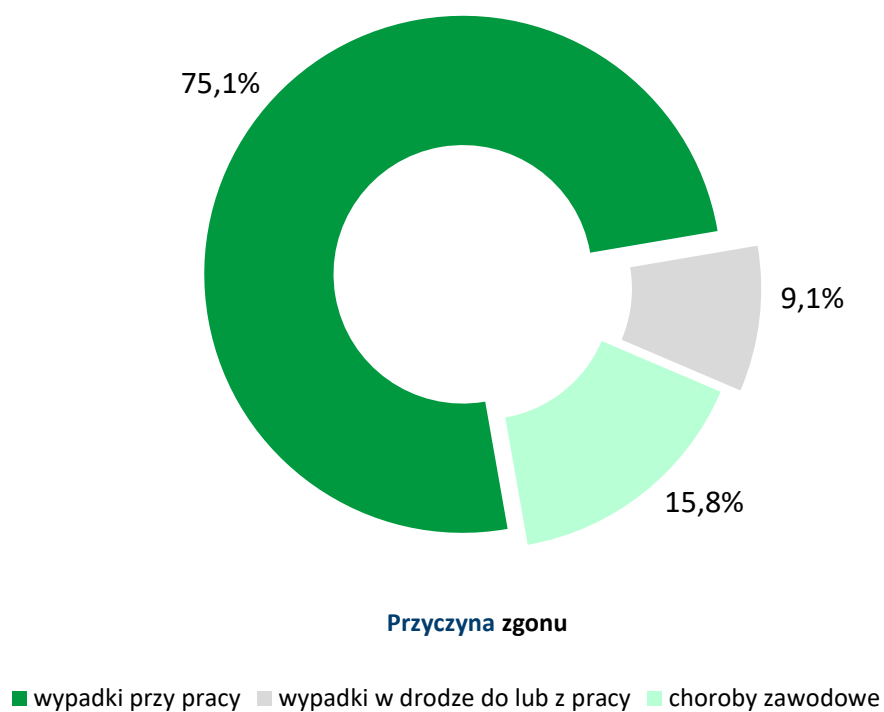

Tab. 28 Renty rodzinne wypadkowe wypłacane przez ZUS w 2024 r.

Wyszczególnienie	Przeciętna miesięczna liczba rent w tys.
OGÓŁEM	17,3
<i>w związku z:</i>	
wypadkiem przy pracy	13,0
wypadkiem w drodze do lub z pracy ^{*/}	1,6
chorobą zawodową	2,7

^{*/}dotyczy tylko rent przyznanych na skutek wypadku w drodze do lub z pracy, który miał miejsce przed 2003 r.

Rys. 22 Struktura rent rodzinnych wypadkowych wypłacanych przez ZUS w 2024 r.

6. Renty rodzinne wypadkowe przyznane przez ZUS w 2024 roku

Następstwem wypadku przy pracy lub choroby zawodowej może być śmierć pracownika. Za wypadek przy pracy ze skutkiem śmiertelnym uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku. Fakt ten stanowi podstawę do przyznania i wypłaty osobom uprawnionym renty rodzinnej z tytułu ubezpieczenia wypadkowego.

W 2024 r. wypłacano przeciętnie miesięcznie 17,3 tys. rent rodzinnych wypadkowych. W odniesieniu do 1 173,8 tys. ogółu rent rodzinnych udział rent rodzinnych wypadkowych stanowił 1,5%.

Jak wynika z badania, w 2024 r. przyznano 205 rent rodzinnych wypadkowych. W porównaniu z rokiem 2023 liczba ta wzrosła o 10,8% (tj. o 20 przyznanych rent). Należy zauważyć, że w 83,4% przypadków renta rodzinna wypadkowa była przyznawana po rencistach lub po zmarłych ubezpieczonych w wyniku wypadków przy pracy, a w pozostałych 16,6% przypadków w wyniku choroby zawodowej.

Najliczniejszą grupę, której przyznano renty rodzinne wypadkowe stanowiły dzieci osób zmarłych - 62,6% uprawnionych. Przeciętna liczba uprawnionych do jednej renty rodzinnej wypadkowej po ubezpieczonym lub renciście zmarłym na skutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej wyniosła 1,6 osoby. W przypadku rent rodzinnych po zmarłym renciście na jedno świadczenie przypadało 1,5 osoby, natomiast po ubezpieczonym 1,7 osoby.

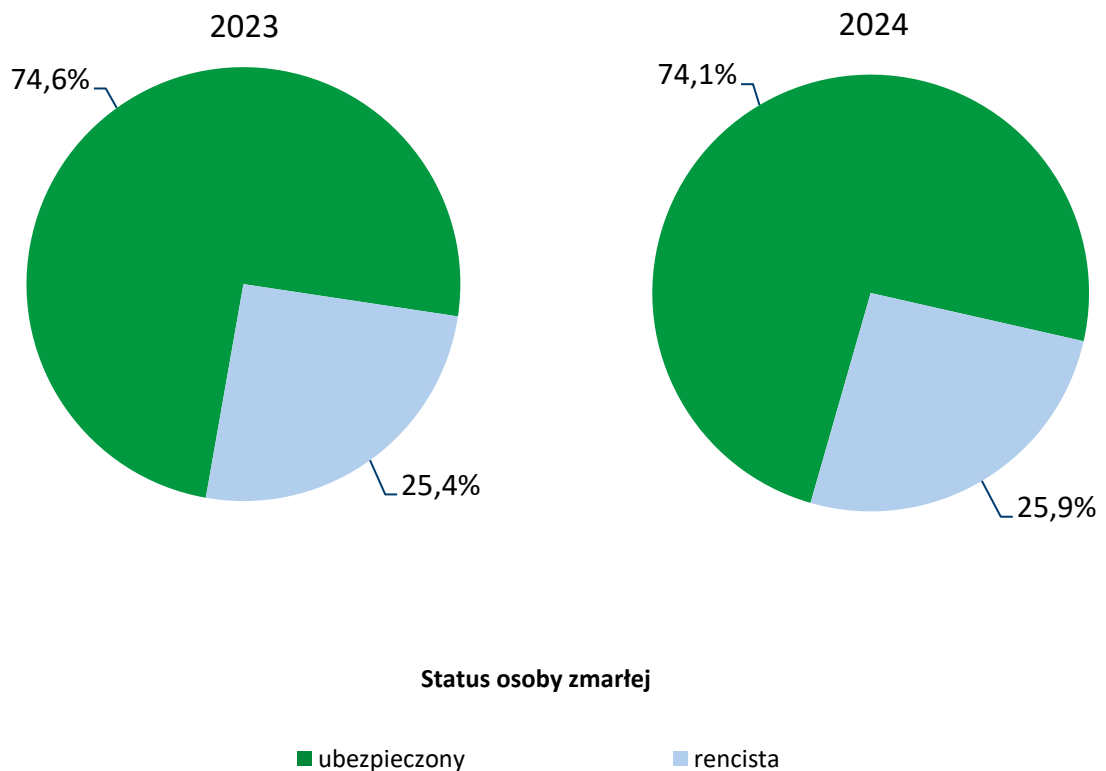
Renty rodzinne wypadkowe przyznawane były głównie po zmarłych ubezpieczonych lub rencistach uprzednio zatrudnionych w przemyśle – 37,6% ogółu tych rent rodzinnych, w budownictwie – 24,9%, w transporcie i gospodarce magazynowej – 13,7% oraz w handlu i naprawach – 6,3%.

Średnia wysokość podstawy wymiaru w relacji do przeciętnego wynagrodzenia dla rent rodzinnych wypadkowych przyznanych w 2024 r. kształtowała się na poziomie 95,63%, w stosunku do roku poprzedniego była wyższa o 0,9 pkt procentowego.

Tab. 29 Renty rodzinne wypadkowe przyznane w latach 2023 – 2024 według przyczyny zgonu osób, po śmierci których zostały przyznane

Wyszczególnienie	Liczba rent	
<i>a – rok poprzedni = 100</i>		
OGÓŁEM	2023	185
	2024	205
	a	110,8
z tego w związku z: wypadkiem przy pracy	2023	149
	2024	171
	a	114,8
chorobą zawodową	2023	36
	2024	34
	a	94,4

Rys. 23 Struktura rent rodzinnych wypadkowych przyznanych w latach 2023 – 2024 według statusu osób, po śmierci których zostały przyznane

Tab. 30 Renty rodzinne wypadkowe przyznane w 2024 r. według przyczyn zgonu osób, po śmierci których zostały przyznane i wybranych sekcji gospodarki narodowej

Sekcja gospodarki narodowej	Ogółem		Przyczyny zgonu osób, po śmierci których przyznano wypadkowe renty rodzinne			
			wypadek przy pracy		choroba zawodowa	
	liczba	w od-setkach	liczba	w od-setkach	liczba	w od-setkach
OGÓŁEM	205	100,0	171	100,0	34	100,0
<i>w tym:</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	13	6,3	13	7,6	-	-
Górnictwo i wydobywanie	33	16,1	18	10,5	15	44,1
Przetwórstwo przemysłowe z rekultywacją	37	18,0	26	15,2	11	32,4
Budownictwo	51	24,9	51	29,8	-	-
Handel i naprawy	13	6,3	12	7,0	1	2,9
Transport i gospodarka magazynowa	28	13,7	27	15,8	1	2,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	5	2,4	5	2,9	-	-
Administracja publiczna i obrona narodowa;	3	1,5	3	1,8	-	-
Obowiązkowe zabezpieczenia społeczne						
Edukacja	5	2,4	2	1,2	3	8,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	5	2,4	2	1,2	3	8,8

Tab. 31 Renty rodzinne wypadkowe przyznane w 2024 r. po zmarłych rencistach i ubezpieczonych według przyczyn zgonu oraz wybranych zawodów i specjalności*/

Zawód i specjalności	Ogółem		Przyczyny zgonu osób, po śmierci których przyznano wypadkowe renty rodzinne			
			wypadek przy pracy		choroba zawodowa	
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM	205	100,0	171	100,0	34	100,0
<i>w tym:</i>						
Renciści	53	25,9	27	15,8	26	76,5
Kierownicy do spraw produkcji i usług	7	3,4	7	4,1	-	-
Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	4	2,0	4	2,3	-	-
Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	3	1,5	3	1,8	-	-
Pracownicy usług osobistych	4	2,0	4	2,3	-	-
Pracownicy usług ochrony	6	2,9	5	2,9	1	2,9
Leśnicy i rybacy	7	3,4	7	4,1	-	-
Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	28	13,7	27	15,8	1	2,9
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	5	2,4	4	2,3	1	2,9
Elektrycy i elektronicy	5	2,4	5	2,9	-	-
Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	6	2,9	6	3,5	-	-
Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	16	7,8	12	7,0	4	11,8
Kierowcy i operatorzy pojazdów	25	12,2	25	14,5	-	-
Robotnicy wykonujący prace proste w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	9	4,4	9	5,3	-	-
Ładowacze nieczystości i inni pracownicy wykonujący prace proste	3	1,5	3	1,8	-	-

**/zawody i specjalności według Klasyfikacji wprowadzonej Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. (Dz. U. 2021 r., poz. 2285).*

Tab. 32 Osoby uprawnione do rent rodzinnych wypadkowych przyznanych w 2024 r. po ubezpieczonym lub renciście według stopnia pokrewieństwa ze zmarłym

Wyszczególnienie	Ogółem	w tym:		Przeciętna liczba uprawnionych do renty
		współmałżonek	dzieci	
Osoby uprawnione do rent rodzinnych - ogółem	337	126	211	1,6
Przyznanych po zmarłym:				
- ubezpieczonym	256	85	171	1,7
- renciście	81	41	40	1,5

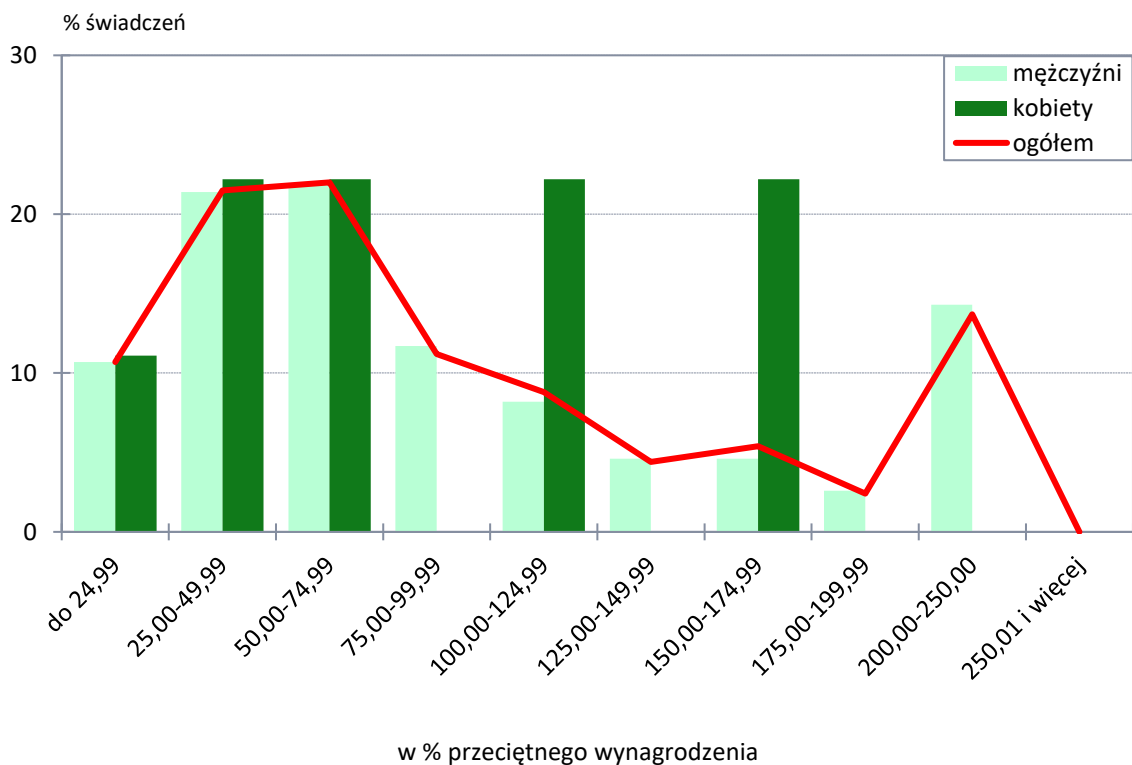
Tab. 33 Osoby uprawnione do rent rodzinnych wypadkowych przyznanych w 2024 r. według wieku oraz tytułu otrzymania renty

Wiek osób uprawnionych do renty rodzinnej wypadkowej	Ogółem	Z tego otrzymujący rentę z tytułu:	
		wypadku przy pracy	choroby zawodowej
OGÓŁEM	337	300	37
2 lata i mniej	13	13	-
3 – 6	22	22	-
7 – 15	92	90	2
16 – 19	51	50	1
20 – 24	27	27	-
25 – 29	5	5	-
30 – 39	15	13	2
40 – 49	27	26	1
50 – 59	29	25	4
60 – 64	25	21	4
65 – 69	11	5	6
70 lat i więcej	20	3	17

Rys. 24 Struktura według wieku osób uprawnionych do rent rodzinnych wypadkowych przyznanych w latach 2023–2024

Rys. 25 Struktura wysokości podstawy wymiaru rent rodzinnych wypadkowych według płci osób, po których przyznano świadczenie

Tab. 34 Renty rodzinne wypadkowe przyznane w 2024 r. według wysokości podstawy ich wymiaru wyrażonej w % przeciętnego wynagrodzenia oraz płci osób, po których przyznano świadczenie

Wysokość podstawy wymiaru w % przeciętnego wynagrodzenia ^{*/}	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM	205	100,0	196	100,0	9	100,0
do 24,99	22	10,7	21	10,7	1	11,1
25,00 – 49,99	44	21,5	42	21,4	2	22,2
50,00 – 74,99	45	22,0	43	21,9	2	22,2
75,00 – 99,99	23	11,2	23	11,7	-	-
100,00 – 149,99	27	13,2	25	12,8	2	22,2
150,00 – 199,99	16	7,8	14	7,1	2	22,2
200,00 – 250,00	28	13,7	28	14,3	-	-
250,01 i więcej ^{**/}	-	-	-	-	-	-
przeciętny wskaźnik	95,63		96,11		85,00	

^{*/} jest to relacja wynagrodzeń świadczeniobiorcy do przeciętnych wynagrodzeń z okresu jaki brany jest do ustalania podstawy wymiaru w momencie przyznania renty

^{**/} od 2003r. zgodnie z art. 17 pkt 3 ustawy wypadkowej przy ustalaniu podstawy wymiaru nie stosuje się ograniczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru renty do 250%. W przypadku wykorzystania do wyliczenia wysokości świadczenia wyższego niż 250% wskaźnika wysokości podstawy, nie obowiązują gwarancje dotyczące wysokości świadczenia.

7. Podsumowanie

Rozpoznanie przyczyn wypadków przy pracy jest istotne dla prowadzenia działań profilaktycznych zmierzających do poprawy warunków pracy, aby w przyszłości uniknąć podobnych incydentów i zapewnić większe bezpieczeństwo pracownikom. Wypadek przy pracy nie jest wynikiem jednego tylko wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn. Zatem znaczenie ma tu organizacja pracy i kultura bezpieczeństwa.

Dokładne zrozumienie definicji wypadku przy pracy i choroby zawodowej pozwoli uniknąć wielu błędów i przyczyni się do podjęcia prawidłowej decyzji o uznaniu lub nieuznaniu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.

W 2024 r. rentę z tytułu niezdolności do pracy wypadkową przyznano dla 1,4 tys. osób. W porównaniu z rokiem poprzednim ich liczba była większa o 5,1%. Renty z tytułu niezdolności do pracy przyznane na skutek wypadku przy pracy stanowiły 69,2% ogółu rent wypadkowych i było ich o 2,5% mniej niż w roku 2023.

W 2024 r. średni wiek rencistów, którym przyznano rentę wypadkową wyniósł 54,1 roku, w porównaniu z rokiem poprzednim był wyższy o 8 miesięcy. W populacji mężczyzn średni wiek wyniósł 53 lata, a w populacji kobiet 56,6 roku.

W 75,1% przypadków przyczyną niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy były urazy układu kostno-stawowego, oparzenia termiczne czy też chemiczne.

Jedną z konsekwencji, wynikającą z zatrudnienia w warunkach szkodliwych i uciążliwych, są choroby zawodowe. Podobnie jak w 2023 r., w przyczynach przyznawania rent z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową dominowały choroby narządu głosu (42,5% ogółu rent z tytułu choroby zawodowej) i pylice płuc (18,6%). W dalszej kolejności były: choroby zakaźne i choroby układu ruchu (7,9%) oraz uszkodzenia słuchu (7,7%). W populacji kobiet podstawową przyczyną przyznania renty z tytułu choroby zawodowej były choroby narządu głosu – 70,3% ogółu przyznanych rent z tego tytułu, zaś w populacji mężczyzn były to: pylice płuc 41,5% oraz uszkodzenia słuchu 16,1%.

Następstwem wypadku przy pracy lub choroby zawodowej może być śmierć pracownika. Za wypadek przy pracy ze skutkiem śmiertelnym uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili tego wypadku. Fakt ten stanowi podstawę przyznania i wypłaty osobom uprawnionym renty rodzinnej z tytułu ubezpieczenia wypadkowego.

W 2024 r. wypłacano przeciętnie miesięcznie 17,3 tys. rent rodzinnych wypadkowych, przyznano je 205 osobom a ich liczba w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła o 10,8% (tj. o 20 przyznanych rent).

W 83,4% przypadków renta rodzinna wypadkowa została przyznana po rencistach lub po zmarłych ubezpieczonych w wyniku wypadków przy pracy, a w pozostałych 16,6% przypadkach w wyniku choroby zawodowej.

Renty rodzinne wypadkowe przyznawane były głównie po zmarłych ubezpieczonych lub rencistach uprzednio zatrudnionych w przemyśle – 37,6% ogółu tych rent rodzinnych, w budownictwie – 24,9%, w transporcie i gospodarce magazynowej – 13,7% oraz w handlu i naprawach – 6,3%.